

84 — NĂM THỨ BA

Thứ sáu 2 Février 1934

PHONG-HOAK

16 TUẦN BÁO RA NGÀY THỨ SÁU 7 XU
TRANG

DIRECTEUR POLITIQUE
NGUYỄN-XUÂN-MAI

DIRECTEUR
NGUYỄN-TƯỜNG-TAM

ADMINISTRATEUR
PHẠM - HỮU - NINH

MỘT BẢN CHỦ' Q'ONG TRÌNH

Hình thức (tiếp theo)

Phá lũy tre mà trồng thay vào một hàng giàn cây dầu và những cành có quả, tím là bồ áo cũ của làng dì, cái áo cũ dâu lè thê, rộng lung tung, không hợp thời chút nào nữa, mà mặc cho nó bộ y phục gọn gàng, giản dị, đúng cách vệ sinh.

Hết thấy người và vật, đều cải cách hình thức theo y như y nghĩa ấy, gọn gàng, giản dị, hợp cách vệ sinh.

Về người thì không ai được giữ khư khư cá búi tóc nặng nề ở trên đầu nữa. Bất cứ thuộc hạng nào, là bác

nông phu hay là ông hàn, ông cửu cảng đều phải hói tóc, tùy muốn hói trọc hay hói rẽ.

Về y phục thì chúng tôi đã bỏ cái áo trùng, lượt thượt như áo lè sinh dài châm gót. Và ngày nay, chúng tôi đã bảo được nhau ăn vận gọn gàng như người ở thành-thị.

Song ông đứng tướng chúng tôi cũng tra sa hoa như người ở thành-thị dầu. Cái tình cách cốt yếu của y phục chỉ là sạch sẽ, đúng đắn, dễ coi và mùa hè được mát, mùa đông được ấm. Muốn mát thì còn màu giò horn màu trắng. Chúng tôi không còn giữ cái hủ tục phải vứt áo den mới là giữ lẽ phép. Cái áo giò trắng, cái quần dài trắng may bằng thit « vải cỗ » mỏng và giữ cho sạch sẽ, cũng có thể làm tôn giá trị của ta. Vì giá trị của ta thường ở cùi chỉ và ngôn

ngữ, mà có ở y phục thì cũng ở cách ăn mặc cho ngay ngắn, chẳng chac và sạch sẽ, chứ chẳng ở gì một cái mèu đen.

Về mùa rét thì đã có chồi, dâu, lụa của làng dệt ra, nhuộm lây và bồng dài châm gót. Và ngày nay, chúng tôi đã bảo được nhau ăn vận gọn gàng như người ở thành-thị.

Song ông đứng tướng chúng tôi cũng tra sa hoa như người ở thành-thị dầu. Cái tình cách cốt yếu của y phục chỉ là sạch sẽ, đúng đắn, dễ coi và mùa hè được mát, mùa đông được ấm. Muốn mát thì còn màu giò horn màu trắng. Chúng tôi không còn giữ cái hủ tục phải vứt áo den mới là giữ lẽ phép. Cái áo giò trắng, cái quần dài trắng may bằng thit « vải

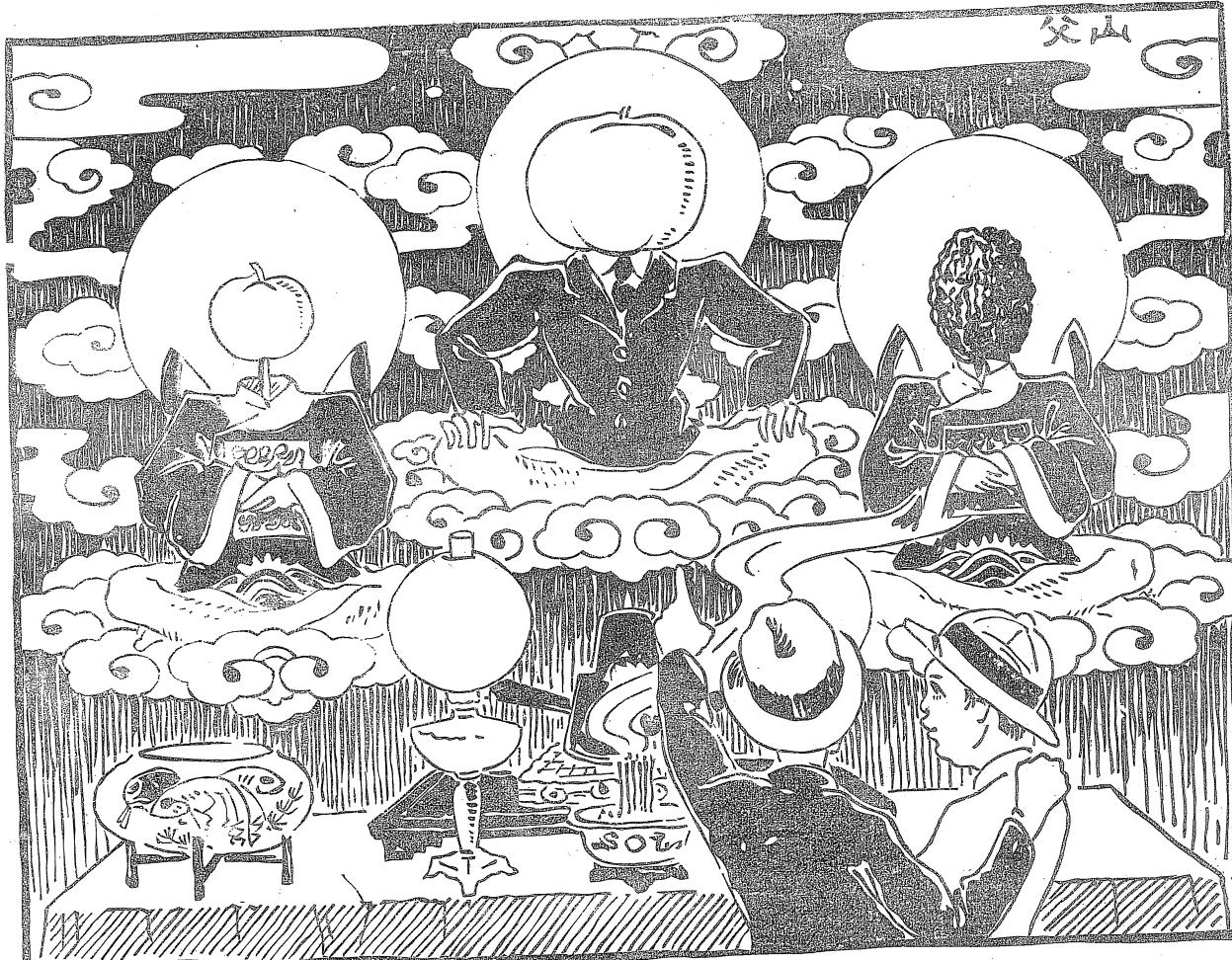
cỗ » mỏng và giữ cho sạch sẽ, cũng có thể làm tôn giá trị của ta. Vì giá

Chẳng cứ phải mặc theo các cô thành thi mới làm nổi được nhan sắc con người. Y phục ở lầm nơi dân quê mà không xinh xắn chán đây ư? Chẳng han, cái khăn quàng, cái áo nâu non, cái váy trèo, váy lụa của các cô gái vùng Bắc, chẳng biết có vira mắt ai không, chứ tôi thì tôi cho là dẽ thương lắm. Ngày nay, dân bà, con gái làng tôi, họ ăn mặc như kiểu các cô vùng Lim cả rồi: thật là một lối y phục hoàn toàn annam.

Trừ những lúc phải lội xuống ruộng làm việc thì được ăn vận áo nâu cũ kỹ, xấu xí, còn ngày thường, người làng tôi đều y phục chừng chục như trên cả. Mà ai ai cũng không đi chân không nữa. Không phải ai ai cũng đi giày dầu, vì giá một đôi giày cao quá, có người không đủ tiền mà sắm được, tuy trong làng

(Xem tiếp trang hai)

BA ÔNG TÁO

TÁO TA

TÁO TÂY

TÁO TẦU

Tôi yêu ông táo Tây nhất vì ông ấy vừa to, lại vừa ngon.

(Ý của chán chán)

TỰA

VÀNG VÀ MÁU

Của THẾ-LŨ

Thưa nhở, tôi theo học chữ nho. Thầy đồ tôi là một người yêu văn, nhất là yêu tiều thuyết tàu.

Tối đến, khi bọn trò chúng tôi đã học thuộc bài, thầy lại đem các truyện tàu ra đọc và dịch sang quốc âm cho chúng tôi nghe.

Trong những truyện ấy, tôi thích nhất truyện Liêu Trai.

Thầy dịch bằng một lối văn vừa giản dị, vừa có thi-vị, thỉnh thoảng lại chèm một câu bình phẩm khôi hài, khiến chúng tôi cười rộ, và khiến tôi, uy thời ấy mới chín, mười tuổi, mà nghe những truyện thần tiên, ma quỷ, không chút sợ hãi : Tôi chỉ mơ màng yêu mến những nhân vật trong truyện. Tôi yên trí rằng yêu tinh là linh hồn hiện thành hình người để làm điều thiện, để tri tội những kẻ ác, để trả ân, trả oán trong nhân gian.

Mười mấy năm sau, quay học lại chữ nho và đem bộ Liêu trai ra xem, tôi thấy không có những cảm giác ngày thơ thuở nhỏ, mà những gì hưng, thi tú, tôi vẫn cảm thấy đầy đầy trong câu văn hay.

Song có một điều tôi không được ưng ý, là lối kể truyện của văn-sĩ họ Bồ có phần dẽ dại quá : tác giả chỉ đem tri tuồng tượng ra mà bịa đặt, có khi không cần hợp lý chút nào. Cái đó có lẽ ta cũng không nên trách tác giả : tác giả chỉ là một thi-sĩ. Và những câu truyện đầy mộng mị, đầy ảo thuật kia chỉ để cho những thi liệu phong phú của tác giả có chỗ mà phô diễn ra được.

Tôi vẫn mong mỗi sê' có nhà văn dung hợp được văn Thái-tây với văn Á-Đông, để gây nên một lối văn viết

MỘT BẢN
CHƯƠNG
TRÌNH

(Tiếp theo trang nhất)

tôi ngày nay đã có nghề đóng một thứ giày rẽ tiền và bền chải.

Song ai ai cũng mua được một đôi giày có vài xu hay đôi giày giá có vài hào. Nghề làm giày và giày lảng tôi hiện thịnh hành lắm. Không những chúng tôi làm đủ cho người láng giềng, mà còn tải đi bán ở những làng lân cận nữa. Đì giày và đi giày ở vùng tôi đã thành một tục rồi, ngày nay không còn ai dám chân nứt trong đâ bê rạc mà mùa rét thì giá buốt công làm việc cũng không được dễ dãi.

Che đầu thi người láng tôi dùng toàn thít nón lá gói. Nghề làm nón ở làng tôi cũng phát đạt chẳng kém gì nghề làm giày và làm giày. Năm, sáu xu một cái nón thi ai chẳng mua được, mà đợi lại có vẻ lịch sự, gọn gàng chứ không lồi thòi như cái ô tã của ông lý Toét mà các ông thường ché riệu.

Cái áo dãy lụa cấp lấy được trong sách, đầy đủ. Cái mắc lai cũng tự cấp được sách sẽ và hợp thời tiết.

Hạnh phúc của dân quê bắt đầu có từ đây.

Mà được hirồng hạnh phúc, ông coi, nào có khó khăn gì ?

(Kỳ sau sẽ nói đến nhà ở và nước ăn).

Theo lời một ông nghị.

Nhi-Linh

theo óc khoa học mà vẫn giữ được thi vị của văn-tàu.

Nhà văn đó ngày nay đã có : chính là bạn Nguyễn Thế Lữ, thi-sĩ trong Tự Lực Văn-Đoàn.

Thực vậy, tác giả những truyện Vàng và Máu và Một đêm trăng đã tỏ ra có bộ óc khoa học của Edgar Poe và tâm hồn thi-sĩ của Bồ-tùng-Linh, hai nhà viết những truyện ghê gớm hay huyền hoặc làm cho độc giả yếu bóng vía phải rùng mình lúc đêm khuya.

Ấy cũng nhờ có thi-vị mà truyện Vàng và Máu không ghê gớm, tuy vẫn làm cho ta phải rùng mình. Và nhờ có óc khoa học mà tác giả khiến truyện Vàng và Máu không huyền hoặc chút nào, tuy đọc nhiều đoạn ta vẫn có cái cảm giác như sống trong một thế giới thần tiên, ma quỷ.

Truyện chỉ là một truyện dẽ vàng của người Tàu, xưa nay các cụ già thường vẫn kể lại cho ta nghe. Nhưng truyện Vàng và Máu gần sự thực biết bao : trong truyện không sự gi xảy ra là không hợp lý, không một cái kết quả nào là không có nguyên nhân chắc chắn, vững vàng.

Tác giả lại khéo đặt cốt truyện vào giữa một nơi rừng rậm sâu thẳm. Đọc truyện ta tưởng tượng như đứng trước một cảnh vĩ-dai, thâm u. Là vì những cảnh tả trong truyện toàn là những cảnh trong đó tác giả đã sống một quãng đời niên thiếu, -- tôi muốn nói Lạng-sơn, nơi sinh quán của Thế Lữ.

Xin trích dặng vài đoạn dẽ đọc giả biết sơ cái tài tả cảnh của một nhà thi sĩ hiền có :

« Núr suối xanh đặc như rêu thẳm, đang lùi lùi di vào một cái hốc tối dưới mây cùm cây lá xòe ra và phủ xuống như cánh tản... »

« Gió bắc thổi bên tai vù vù tung trận. Trước mắt rặng rừng hay trước những khóm cây nặng nề rợt át, những làn mưa bụi trắng từng lớp bay qua. »

« Bấy giờ vào khoảng cuối giờ thâu (bốn giờ chiều). Mưa đã gần tanh hẩn. Bao nhiêu rặng núi dâng xa đều tan thành hoi trong đám sương dày tráng đặc. Chân trời, một mầu xám như bạc cũ, làm nỗi bật những bụi rậm ở gần lèn. »

Không phải là một nhà-mỹ thuật kiêm thi-sĩ thì không thể tả được những cảnh hệt sự thực và đầy thi-vị đến như thế.

Khai-Hung

XEM SỐ MÙA XUÂN
CỦA PHONH-HÓA

CÓ TRANH PHỤ BẢN RẤT ĐẸP

Sắp có bán:

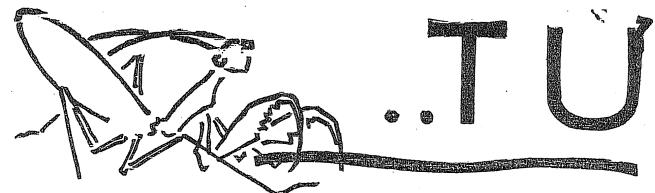
CẨM BÂY NGƯỜI

của THIỀN-HU VŨ-TRỌNG-PHUNG

Sách giấy 160 trang, giá bán : 0\$45
Có nhiều tranh ảnh của Ngym.

Mua buôn được hưởng 25% hoa-hồng
Hồi tại : Société Annamite
d'Editions et de Publicité
4, Boulevard Carnot — Hanoi

Ngày xuân, cứ việc đánh bạc!
Nhưng hãy đọc CẨM BÂY NGƯỜI
trước khi « thưòng xuân »

— Có việc gì, nói mau !

Rồi ông lại ôn tồn :

— Thị cứ nói dông dác đi ! Tôi không ăn được ông đâu mà ông sợ.

Vì phỏng lúc đó mà có người An-nam nào lạc loài sang bên ấy được ngầm cái vé số sê của quan thương thư nước Mỹ, hẳn họ bối rối dài xuống mà than rằng :

— Thượng thư mà soay trần ra, gác chân lên bàn mà viết thi còn đâu là về mặt ông thương thư. Thượng thư phải đứng dắn, đạo mạo, chững chạc, hống hách, coi người bắng con mắt khinh khỉnh... mà không làm việc gì cả mới gọi là thương thư chí chả trách được. nước Mỹ là một nước dã man.

Phải, nước Mỹ họ dã man, họ không có tôn ti, khinh trọng, nhưng dân họ sung sướng tự do, chứ họ không như nước mình, vẫn minh quâ lâm.

Nhà hát không-lờ

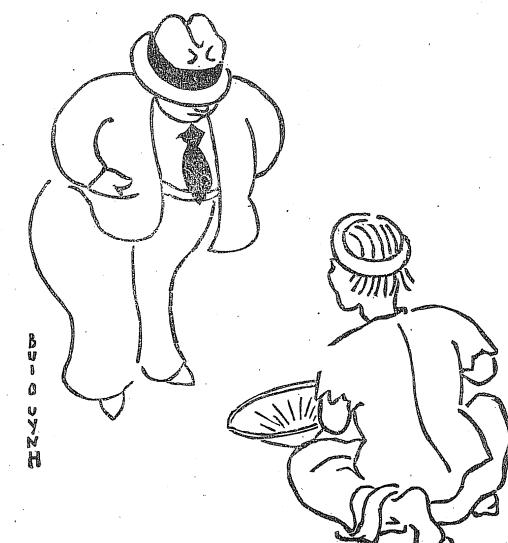
Theo sáng kiến của thủ-tướng họ Hit, nước Đức đến mùa hạ này sẽ xây một cái nhà hát lộ-thien có thể chứa được từ ba vạn đến năm vạn khán-giá và hai nghìn năm trăm con hổ tại sân vận-động Grunewald. Hitler lại lập nên hội « có vui vẻ mới mạnh mẽ » để diễm kích cho thợ thuyền sau khi làm việc có noi giải tri.

Thật là một công cuộc xâ-hội lớn lao, đáng dẽ cho thiên hạ trú ý. Có « vui vẻ mới mạnh mẽ » là phương-trâm của thiênu-niên nước Đức, một nước hùng cường ở Thái-tây, các cụ non ở xứ ta, các nhà nho nửa múa, văn-sĩ mới vỡ bụng, than bóng khóc gió, sầu sầu, thảm thảm, đã nghe rõ chưa ?

Nhưng, có phải không, các cụ, nước hùng cường mới cần có thiênu-niên mạnh mẽ, vui vẻ, cõi ta, nước đón hèn ngu muội, có cần gì đâu !

Vậy các cụ tha hồ mà uống rượu cho say, hút thuốc phiện cho khoái, rung đùi ngâm thơ con cóc là sung sướng rồi, còn mặc nhả, mặc nước, mặc sự vui vẻ, sự hùng cường, mặc cả sự vẫn-mình tiến bộ, Mong lâm thay !

Số 35

— Gớm, anh bị cụt cả hai tay kia à ?

— Vàng, bầm ông, chả thè con lại phải « ngứa tay » đi xin.

NHÓ ĐÊN LÓN

Đầu lớn.

Theo Phụ-Nữ Tân-Văn, một tờ báo ở Saigon gần đây định tổ-chức một ban biên-tập toàn là người An-nam Nam-kỳ để tỏ ý chống với sự anh em Trung-Bắc «chiếm quyền ngôn-luận trong Nam».

Mỗi nghe đã tưởng là mưu của ông Diệp-văn-Kỳ bày ra chia rẽ dân Annam choi, nhưng nghĩ lại tội cho

Nam, Trung, Bắc tưởng chỉ sung đột nhau ở trường Cao-dâng năm xưa năm xưa, giữa lũ trẻ con chưa biết nghĩ, mà Việt-Sinh đã riệu cái chí hướng nhô nhen, ai ngờ những kẻ lén dâu như những nhà văn-sĩ ở tờ báo Nam-kỳ kia sắp sửa ra cầm quyền ngôn-luận mà cũng có cái ý-kiện ấy.

Hay là những nhà văn-sĩ ấy chỉ được cái đầu là lớn?

Chung quanh việc lừa đảo

lớn bên Pháp:

Stavisky lừa đảo hơn năm trăm triệu đồng ở thành phố Bayonne, làm sôi nỗi dư-luận nước Pháp.

Tại Hạ nghị-viện có tới 7, 8 đòn xin chát-ván chính-phủ về việc ấy.

Những cuộc chát-ván rất kịch-liệt xảy ra giữa Hạ nghị-viện, kịch-liệt đến nỗi... có khi tưởng chúng là chợ

Đồng-xuân.

Ông Lagrosillère, đại-biều cho xứ Martinique, bị báo Tự-do «La Liberté» công kích nên tát ông Ferry, chủ tờ báo ấy. Ông này bị nhục giữa Hạ nghị-viện nỗi dòa, dám trả một quả. Nhưng nhục chưa rứa dù, ông đã đòi đấu kiếm với ông Lagrosillère để trả thù... Đã tưởng rồi một cơn mệt mít, nước Pháp ít ra cũng thiệt mất một.. nhẫn mạng, ai ngờ đâu ông Ferry vắt tay lên trán nghĩ đến gurom, súng phát rùng mình, liền tuyên bố rằng ông Lagrosillère không đáng đấu đấu gurom với ông, ông sẽ kiện ông ấy lấy tên bồi thường danh giá vậy.

Danh giá thực.

Không phải chỉ có hai ông ấy mà thôi đâu, lại còn hai ông Henriot và De Monzie nữa.

Ông Henriot chát-ván chính-phủ, có cáo tại Hạ nghị-viện rằng ông De Monzie có quen biết với cô Arlette Simon, vợ của Stavisky.

Ông De Monzie cãi rằng không quen, ông Henriot cáo gian, rồi hai ông hậm hực muốn đem nhau ra chổ vắng đấu gurom để phân biệt phái trái.

Không biết vì hai ông nghĩ rằng có đấu gurom phải trái cũng khó phân biệt hay các ông nghĩ đến ánh sáng lạnh người của lưỡi gurom tuốt vỏ mà hai ông lại thế thôi.

Thành thử ra nước Pháp mất một, hai nhân mạng mà hóa ra chẳng mất một nhân mạng nào!

Bốn phát súng lục.

Lại truyện các ông nghĩ muốn giết nhau.... vì danh giá. Nhưng không phải là mấy ông nghĩ annam, mấy ông này khi nào lại đại thế; danh giá chỉ có thể làm cho các ông khom lưng thôi, khó lòng mà bắt các ông giết người dược.

Hai ông nghĩ Hesse và Beneix hôm 25 vừa rồi đã cùng nhau đấu súng lục ở trường đua ngựa Parc des princes bên Pháp. Hai ông bắn nhau bốn phát,

nhung không ai trúng cả.

Thật là may. Nhưng giả các ông đem ngay bốn cái pháo Xứ Sở mà đốt thi biếu quả cũng thế: bốn tiếng dùng rồi bết! mà có phải thơm láy đến pháo Xứ Sở annam không? Thật đáng tiếc!

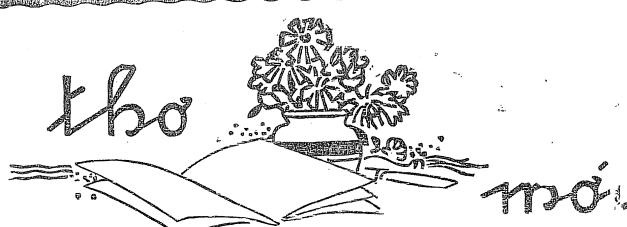
Ông Vĩnh với các ông nghĩ.

Trong báo Annam mới gần đây, ông Nguyễn-văn-Vĩnh có nói đến tiếng annam, cho rằng tiếng ta có nhiều chữ nghĩa còn tối tăm bất định, nên không có thể dùng mà bàn cãi trong Nghị-kiến được. Vâ lại, theo ông, nghị viên nói có để cho những đại biểu của nhà nước nghe, mà những nhà đại biểu toàn là những người Pháp cả. Thành thử phải mượn đến thông ngôn, thêm nhiều điều khó khăn cho sự hiểu nhau. Kết luận, ông ao ước rằng các nghị viên phải nói tiếng tây cả.

Ấy mới nguy! Thế còn những người không biết tiếng tây như chúng ta Lai-văn-Trung thì ông định bỏ người ta đi đâu mới được chứ? Ông không cho người ta làm nghị viên nữa à? Thế thì tiếc cho người ta quá!

Mà nếu điều ao ước của ông thành ra sự thực trong Trung-kỳ ngay khóa này, thi Nghị viện có nhẽ chỉ còn độ bốn, năm ông ngồi với nhau! Nếu vậy thì tội nghiệp cho bộ râu dài của mấy chúng ta nghĩ Trung-kỳ quá!

Tứ-Lý

CHÚT TÌNH THOÁNG QUÀ

Tuổi xuân dương đố thơ ngây,
Sầu tư khô nảo dâng cay chưa từng.

Lòng xuân hồn-hỗ tung bừng,
Vui reo trầm khúc chào mừng cỏ cây.

Nhu chim, theo gió, lòng bay,
Lên trên rừng thẳm nải mây, tuyệt mây.

Cùng trời, cùng đất say sưa,
Cứu trời đất mảnh hồn tho nồng nàn.

Chim cao ráo tiếng díp dàng,
Hót lên như họa diệu dàn trong tám.

Động lòng thi hứng khôn cầm,
Gọi chim gởi nỗi ám-thầm lên cao:

«Hồi chim theo ngọn gió đào,
«Mộng vàng hãy để cho nhau chung

cùng.»
«Thênh thang trên cõi mịt mù,

«Cùng bay trong ánh mờ mông la ca.

«Vừng tay lúa ác khi tà,
«Non sông cùng với cỏ hoa tiêu điệu.

«Mây ám gió thổi du húi,
«Hát lên cho cảnh ban chiều lại tươi!»

Ta ca còn chưa rứt lời,
Bỗng đâu vàng vắng có người ca theo.

—(Lè-lèng tiếng suối xa reo,

Chim khoan giọng hát, gió dìu dặt

rung). —

Ca rằng: «Bát ngát trong lòng.

«Ai dem tình cảm gởi cùng chim bay?

«Khiến ta lòng những mè say.

«Muốn thành ra gió đưa mây lung

trời,

KÍNH CÁO ĐỘC GIẢ

Số báo sau sẽ là

SƯ MÙA XUÂN CỦA PHONG HÓA

Đáng lẽ ra ngày thứ 6 thiêng lại đến đúng hôm chủ nhật (28 Tết) mới phát hành để vừa kịp đọc ngày Tết. Số báo thường ra hôm mồng 3 Tết vi nhà in nghỉ, nên không in-hành. Ngày mồng 10 Tết sẽ ra số 86)

* * *

Số mồng xuân sẽ là một sự lạ trong làng báo quốc ngữ!
Xưa nay chưa từng thấy! Số đó sẽ tỏ cho các bạn biết rằng chúng tôi bao giờ cũng cố sức tiến!

36 trang. Bìa dày vẽ mui của Lemur phủ bẩn rộng bằng 2 trang Phong Hòa, vẽ «Liên ngõi hái euc» của Trần-bình-Lộc để các bạn treo Tết. Rất nhiều tranh vẽ, nhiều thơ vui, nhiều truyện ngắn, truyện vui sẽ có những bài :

MỘT NĂM QUA của Tú Ly.

BỀN ĐƯỜNG DỨNG BUỐC của Khái Hưng.

CUNG CHÚC TÂN NIÊN THẬP BÁT TÀI TỬ của Tú Mỡ.

CHIẾU BÓNG PHONG HÓA của LEMUR.

HOA ĐẦU XUÂN, THƠ của Thủ Lữ.

TAM CÚC MỚI của LEMUR.

TRANH TẾT của Nhị Lang.

ĐẦU NĂM XÔNG CÁC BÁO của Nhất Nhị Linh.

PHAO SÌ ... PHAO TỊT của Hán Đài.

NHỮNG DANH THIẾP LẠ của Nhất Linh.

KỊCH NGẮN của Đoàn-Phú-Tú.

KHAI BÚT RỒNG của Tú Mỡ.

LÝ TOÉT RA MỎ của Minh Chính.

LÝ TOÉT CHƠI XUÂN của Tú Mỡ.

và NHỮNG TRANH TRÀO PHỦNG của Đông Sơn, Nhất Sách, v. v.

TỰ - LỰC - VĂN - ĐOÀN

Sắp ra cuống sách

NỬA CHÙNG XUÂN

của Khái-Hưng

Có thêm nhiều trang về đoạn cuối để kết luận một cách thú vị và chở dài hơn
(Tác-giả xuất bản)

VÀNG VÀ MÀU

của Thủ-Lữ

Tả những sự ghê sợ trong hàng ván dứa, những thi vị của cảnh rừng núi cao cả thâm u.

(Sadep xuất bản)

ANH PHẢI SỐNG

Những truyện ngắn súc sùa chưa lại và chọn lọc kỹ.

của Bảo-Sơn và Khái-Hưng

(Sadep xuất bản)

SẼ BẮT ĐẦU BÁN VÀO QUANG TẾT

Gặp khi gió táp mưa đon,
Dùng xe AN-THÁI chằng cơn

có gi.

HJEU XE

Số 2 phố Nguyễn-trọng-Hiệp — Hanoi

Cô Thúy-An.

THUỐC CHỮA NUỘT PHÀI KIM

Bác Xuân thấy bên láng giềng, người nhà bà Hẹp chay ngược chạy suối có vẻ hốt hoảng, thì vội vàng chạy sang hỏi thăm :

— Nhà tôi khâu, bết chì, ngâm kim ở mồm đẽ lấy chì, vô ý, cái kim trôi tuột vào bụng, tôi lo sợ quá. Bác Hẹp trả lời :

— Ấy, bác lấy mắt cá, « Thanh ngư » cho bác gai nuốt, tự khắc cái kim sẽ sâu vào mấy cái mắt cá mà theo ra với phân. Tôi xem báo Đông-Pháp đâu ngày 4-1 thì phải, thấy mách cho thiên hạ bài thuốc thần-diệu ấy, nên tôi nhớ lắm.

— Thế thanh ngư là cá gì, bở bác?

— Tôi cũng không biết. Bác viết thư hỏi lại báo Đông-Pháp xem, hay viết thẳng sang bên Tàu mà hỏi, có lẽ hơn.

■

NGÀ VÀ

Hướng, lão, kỳ, lý đã họp đồng đùa ở đình. Bô nhất lên tiếng nói trước :

— Dân ta họp hôm lay đè sứ việc tại Bèo hóa chồng mà chửa. Nàng ta xưa lay có tiếng nà nàng nắm thuần phong, mĩ tục, bây giờ vì thị Bèo mà mang tiếng, lên tôi đã cho mõ và tuawn bắt ló đến đây, xin các cụ và các quan viên, cứ chiếu theo nê nàng mà ngả vạ.

Biết mình có lỗi, nhưng thị Bèo xưa nay vẫn là con người chua ngoa, danh dâng ra thưa rằng :

— Bầm các cụ trong dân, các cụ có chắc rằng con chửa không, bay giờ bắt tôi con bị bệnh nặng. Nếu thật con có chửa thì tất con phái đẻ, đến lúc ấy các cụ hãy ngã vạ, chứ hiện kim thi các cụ không có gì làm bằng cứ trưng thức mà bắt con được.

Hụt lý, các cụ đưa mắt nhìn nhau.

Bác xã Lém, là tay lý-luận trong làng, nói chia sẽ :

— Lày thị Bèo kia, tao bảo thật, nếu mà có chửa thì thủ di, các cụ đây cũng lôi tay cho đội chít, chứ lếu mày giờ hướng ra các cụ cứ chiếu theo nê nàng thì lặng nê nǚ...

Cụ bô nhì vội vàng đỡ nhời xã Lém:

— Ủ, thú thật thì chúng tao chỉ ăn một bữa thôi, chứ chờ lúc may đẻ, ông ný, ông phò đáy, lại bận đì coi đê, không được ăn thì thành ra nỗi tội to đây.

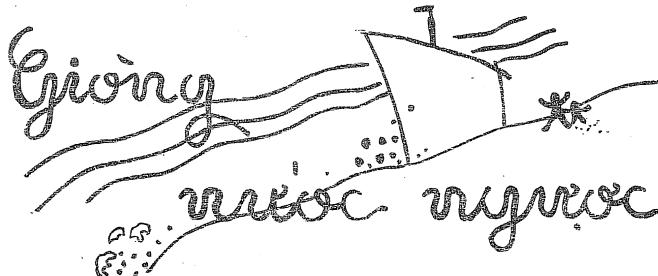
Hoàng-Lương.

CÁC BẠN NÊN MUA NĂM và cõi động cho nhiều người mua năm

Tờ báo sẽ đi thẳng từ người viết đến người đọc.

Lợi cho cả hai bên

Một cái tinh nhô dù tõ rõ: mua lè 52 số = 3 \$ 64. Mua năm 3 \$ Lợi 0 \$ 64 với 0 \$ 36 Phụ-trương vị chí lợi 1 \$ 00 nghĩa là được trừ 30% (không kể các lợi quyền khác nữa).

MỘT BỨC THƠ CỦA LÝ TOÉT GỬI CHO TÚ MỚ

Nay tôi có lời hỏi thăm ông Tú Mớ,
Kính chúc ông hai chữ bình yên.
Tôi muốn lại thăm ông, nhưng xa xôi,
lại sợ lừa phiền,

Nên phải viết giấy nhờ riêng ông
chát việc.

Duyên do:

Tôi lây làm lợ, tôi dây, Lý loét,
Chẳng có khác chi phản biêt khác
người.

Tôi cũng một đầu, hai mắt, hai tai,
Cũng minh mày, chân tay dù cả.
Thế mà, it lâu nay, kệ quen người lạ,
Hè trống thấy tôi là nhân nhớ

thi thảo...

Tôi ngăn cả người, không hiểu ý
ra sao,

Vẫn tăm túc, nao nao trong da.
Sau hôm nay, có thằng bồ Cả,

Ở Hà-thành, thư thả về chơi.
Nói rõ sự tình, tôi mới rõ đầu đuôi

Rắng Phong H'a dem tôi ra riệu,
chế...

Họ khéo bịa hình dung tôi, họ vẽ,
Báu tóc bằng nấm tay, nâng trên

Trán kỳ lân, mũi sư tử, mắt toet,
má xâu,

Trên mép trô trô một hàng râu cứng
nhắng,

Ô cắp nách, giăng treo lủng lẳng,

Trông thân hình, cà khắng, cà kheo.

Họ lại mở kỹ thi, toàn truyện nói
diêu,

Đem bêu riêu tôi dù diều lõ bích.

Tôi thiết tưởng, tôi ở thôn quê biệt

tích
Thời còn ai biết đích tình danh,
Vả xưa nay, tôi bản tình hiền lành.

Nơi vách đất, nhà tranh thủ phân,
Chỉ biết việc cày sâu, quốc bẩm.

Chẳng mua thứ, gảy giàn cùng ai,
Cũng chẳng làm gì néi tiêng néi tai

Đề thiên ha mía mai cợt riệu,
Họ có biết đâu, họ vui cười, tôi gan

khô, ruột héo.

Gặp những người lát-léo, sô sién.

Muốn ở yên mà chẳng được yên

Cái tên Lý Toét bỗng trở nên thân tôi,

Vậy tôi không ngại ông cười là nồng nỗi

Viết bức thư, ngó nỗi phiền lòng,

Quấy quả óng, xin óng bớt chút công

Đến lò báo, nói cùng ông chủ nhiệm

Rắng: Lý Toéthán là người lương thiện,

Có chủ-dộng đâu những truyện

kỳ khôi,

Ở trên đời còn chán vạn trận vui,

Có sao cứ nhè tôi mà nhạo mãi?

Xin ông nghĩ chỗ tình xưa di lại.

Nói giùm tôi, chó ngai tiếc lời,

Vì bằng việc ấy được êm suối

Tôi sẽ biện cái thù, mâm xôi, hậu la.

Lý trưởng cựu

Nguyễn-văn-Toét túc Lý Toét

ĐÁP THƯ CỦ LY TOÉT

Tiếp thư cụ, vừa tức cười, vừa ái

ngại,

Vậy có mấy lời thưa lại cụ hay :

Cụ là người cần thận xưa nay,

Và lương thiện, tôi đây đã biết»

Báo Phong-Hóa mở cuộc « thi lý Toét »

Chẳng phải vì thù ghét riêng ai.

Còn như ai trong thầy cụ, họ cười,

Mới chính thực con người quái quắc.

Họ thấy cụ cõi nhân, chát phác,

Nên ôm-ở, thắt mắc, trêu chọc,

Chẳng qua là trùng danh, trùng hiệu

đó thôi, -

Cụ chớ nêh xa xôi mà hậm-hực,

Nó giả thử, nếu họ có ý bồng lon cụ

thực,

Cũng chẳng có điều chi đáng tăm túc,

nữa là ..

Cụ chẳng xem, biết bao nhẫn vật

tình Hả,

Báo Phong-Hóa cũng đem ra cợt riệu.

Nào ông Ẩm Hiếu, là văn-sĩ rượu,

Nào cụ băng Hoàng, biết hiệu Bi-Ngô,

Nào cụ cử Dương, văn học liu-lo,

Nào ông Nguyễn-văn-Vịnh, xem giò,

xem sổ.

Nào ông Lê-công-Đắc, quán quân giàn

giò,

Nào ông Tho Nam-Sơn, là thơ vè sur,

Nào ông Phan-Khôi, lý luận giàn

nhữ,

Nào ông Đỗ-Thận, giữ khu khu bùi lóc,

Nào ông Hi-Đinh, hài-dam nước ốc,

Nào ông A-Nam, than khóc lè nhẹ,

Nào ông Hợi, Phǎng-xoa, dien-thuyết

bám-be,

Nào ông Nguyễn-công-Tiểu, hay khoe

thông thái.

Tôi mới kẽ mươi ông đại khái,

Thực ra còn lắm người kỵ quái đời nay.

Nếu ở yên trong số lối, có ai hay,

Nhờ Phong-Hóa, tiếng tăm nay lừng

lẫy.

Tôi, như cụ, giả được cái vinh dự ấy,

Đáng nên vui, chờ lẩy làm phiền.

Khắp trời Nam, thiên-hạ biết tên,

Danh truyền mãi thiên niên van dài.

Thôi! Cụ cũng đừng quan tâm nghĩ

ngợi,

Cứ yên vui vui sồi ruộng, vườn.

Tôi xin kính chào, chúc cụ Vạn an.

Tú Mớ

Thầy dội-xếp. — È! Có « tit » (titre) không?

Lý Toét. — Đã hầm, tit lầm mà chỉ có một xu một cái thôi, ông mua cho cháu ở nhà một cái chơi.

NHÀ MÁY RUỘM TÔ-CHÂU

100, Phố Bờ-Sông, Hanoi (gần cột Đồng-Hồ)

Cá ruộm đủ các thứ hàng Tây, hấp quẩn áo tây, chải tuynet và đồ
mẫu các hàng nhung, ruộm các hàng súc, súc hàng giải..
E Rộng bao nhiêu đã có máy làm, đẹp như hàng ngoại quốc.

TIN MỪNG CHO CHI EM NỮ HỌC-SINH HANOI

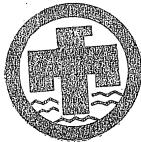
Sau tết tại trường Hoài-Đức, số 11, phố Lagisquet (sau nhà in Trung-Bắc) sẽ mở dù các lớp ban so-dâng tiêu-học. Do các

các giáo lanh nghề và đều có bằng thành-chung chuyên dạy.

Như: Mme Phan-Thanh Mme Huynh-Tâm

Mlle Lê-thị-Chuong Mlle Trần-thị-Phúc

NGƯỜI

Hủ tục bên Thổ-nhĩ-kỳ

Nước Thổ-nhĩ-kỳ giờ đây làm lê khánh hạ dân quốc mười năm, dân nô nức hoan hô, đâu đâu cũng mừng rạng nước đã trở nên hùng cường văn minh.

Hơn mươi năm trước đây, Thổ-nhĩ-kỳ là một nước hủ bại, ngu hèn, chỉ hon người ở chò... lầm túc lệ và nhiều mè tin. Thật là một nước.... ngàn năm văn hiến, như nước Annam ta vậy.

Ấy cũng vì văn hiến ngời nấm, mà Thổ-nhĩ-kỳ bị các cường quốc áp bách từ phía, cơ hồ muốn diệt vong. May đâu có một vị anh hùng cứu quốc là Mustapha Kemal chiêu binh chống với quân H-lạp, đuổi ra ngoài cõi, rồi cõi áo võ tướng lên ngôi Tông thống, ra tay thống trị Thổ quốc, trong 10 năm trời làm cho nước văn minh không kém gi các cường quốc Âu Mỹ.

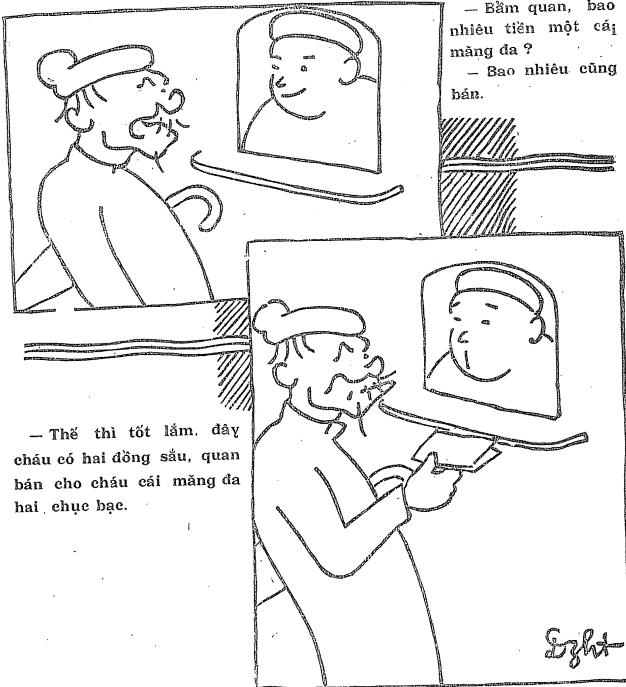
Dân bà ở nước Thổ xưa kia phải che mặt thực hành nghiêm khắc hơn ta câu « nam nữ thụ thụ bất thân », ông ra lệnh cấm không được ché, lai cho quyền lợi địa vị ngang với đàn ông.

Lúc đó, bọn thủ cựu nho nho nỗi lên công kích, than cho « phong hóa suy dỗi, luân thường đảo ngược ».... sản xuất ra không bết bao nhiêu là ông ấm Hiếu.

Việc học, ông cũng cải cách hẳn. Bỏ lối chữ Ả-rập, viết theo lối chữ La-tinh, mượn thầy ngoại quốc, cho học trò xuất dương để đi tìm lục ngẫu họ thí của tây phương, cho nên mới trong vòng 10 năm mà đã có nhiều người Thổ đứng cai quản những công việc to tát về kỹ nghiệp, về thương nghiệp, có nhiều người Thổ có danh về khoa học, về thi văn, không kém gì các nước văn minh bên thái西洋, mà cha vẫn ra cha, con vẫn ra con, chồng vẫn ra chồng, vợ vẫn ra vợ, anh vẫn ra anh, em vẫn

TỪ CAO ĐẾN THẤP.

VÀ VIỆC

ra em... Nhưng than ôi, đối với những tục hủ bại, với những quốc hồn quoc túy của dân Thổ-nhĩ-kỳ, ông lại là một người có tội lớn. Ông bỏ hẳn cái văn minh mơ mộng mờ ám của đông phương, cái văn minh mơ màng tiếp giáp với sự dã-man, quay mặt về tây phương: cái tội bộ « xú sờ » của ông thật là to lắm!

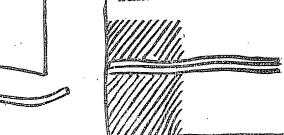
May cho ông lại sinh trưởng ở Thổ-nhĩ-kỳ, chứ nếu ông là người Nam Việt thì ông cũng phải đến lắc đầu mà xin chịu, vì những nhà nho nửa mùa, những con công đế tử, những ma quỷ thần thánh, sẽ làm cho ông khổ sở, điều đường,... họ sẽ bảo ông nê-a điều hòa hai cái văn minh Âu - Á, ông sẽ hóa ra người theo đạo trung dung!

Thế kỷ nào?

Pháp - Việt tạp-chí và Phụ - Nữ tân-văn rồi thì giờ cãi nhau choi.

Ông P. N. Phan thi bảo dân ta

— Bẩm quan, bao nhiêu tiền một cái mảng da ?
— Bao nhiêu cũng bán.

— Thế thì tốt lắm, đây cháu có hai đồng sáu, quan bán cho cháu cái mảng da hai, chục bạc.

chưa tới thế kỷ thứ hai mươi. Ông Cao văn Chánh nhất định cãi là ta đương ở thế kỷ ấy, không ông nào chịu ông nào, thành thử ra ta không biết sống vào thế kỷ nào nữa.

Thật là một vấn đề rất quan trọng, quan trọng không kém gì vấn đề « bảo tồn quốc túy ». Những nhà yêu nước — bắt cứ nước gì — phải già tâm nghiên cứu giải quyết cho xong, vi vilen mệnh nước nhà ở đấy.

Vậy nước ta ở thế kỷ nào? Cứ lấy lịch — đâu là Niên lịch thông thư cũng vậy — ra mà đoán, thì hai năm rò mươi, ta sống vào thế kỷ thứ hai mươi, năm quý dậu, Bảo-dại bát niên; lịch tây, một họ sẽ bảo ông nê-a điều hòa hai

cái văn minh Âu - Á, ông sẽ hóa ra người theo đạo trung dung!

Nhưng Pháp-Việt tạp-chí không

phải là nói bằng quơ. Đối với các

nước bên Âu bên Mỹ, hay gần ta

nước Nhật.... cả nước Xiêm,

dân ta hãy còn là dân của thế kỷ

thứ 15, 16, thế kỷ ngũ mươi, mè tin.

Tuy vậy, đối với tôi Moi xa xôi

ở đảo Caraibes hay ở trong rừng

xanh núi đỏ của Phi-châu: ăn thịt người, ở trần truồng, ta cũng có hễ tự hào rằng đương sống ở thế kỷ thứ hai mươi mốt.

Mà, nếu vẫn minh căn cứ ở chỗ nhiều tục lệ, lầm ma quỷ, thần thánh, thì dân ta đã sống vào thế kỷ thứ mươi trăm rồi !!

SƠ-MI MÙI.

Các ông hẳn đã thấy những công-tử Hà-thành vận sơ-mi mùi chiều múa hạ đi lượn rong các phố.

Có công-tử vận sơ-mi xanh, có công-tử vận sơ-mi đỏ, ý chừng là để gai mỹ cảm trong lâm tri những cô thiếu-nữ ngày thơ đi lượn rong các phố.

Nhưng có một điều là công-tử Hà-thành đã giống được thanh-niên các cường quốc Âu Mỹ ô... mùi sơ-mi. Người ta bảo các công-tử là công-tử vỏ cũng không phải là ngoa vậy.

Sơ-mi mùi bắt đầu có ở nước Ý. Thủ tướng Mut - ni lập lên đảng sơ-mi đen, quân đội có đến bốn, năm vạn người đều đen ngòm như quạ.

Bắt chước thủ tướng họ Mut, thủ tướng họ Hit nước Đức lập lên đảng sơ-mi nâu, đuổi người Do-thái chỉ tôn có giống người Đức thôi.

Theo đuổi bụi thủ tướng, bên Pháp cũng có đảng sơ-mi xanh (mầu da trời) của nhà vua yêu nước, vua da trời hoa Coty.

Mầu xanh da trời cũng là mầu yêu của những nhà ái-quốc xít Irlande. Quân tướng của ông nguyên-soái d'Ouffy đều vận sơ-mi xanh, cà-vạt đen và mũ cát-két.

Đảng Quốc-gia xã-hội ở nước Bỉ cũng yêu mầu xanh, nhưng mầu xanh là mả. Còn ở bên Thụy-sĩ, có đảng sơ-mi mầu vàng thêm chữ thập ngoặc đen, ở bên Hòa-lan có đảng sơ-mi mầu đen vẫn đỏ, ở Mỹ có đảng sơ-mi mầu bạc và sơ-mi mầu xám.

Thật là đủ các thứ sơ-mi mùi, các công-tử Hà-thành tha bờ mà trộn. Nhưng muốn cho lâm-ký đặc-biệt, họ nên trộn lấy thứ sơ-mi ngũ sắc... cũng như tấm lòng họ.

Tú-Ly

THẦN HỘ PHỐI

Là một thứ thuốc của mấy ông thầy thuốc có danh tiếng mới phát-minh ra, chuyên-trị hết thảy các chứng bệnh phổi, đau phổi, ráo phổi, tức ngực, đau ngực, ho đờm, ho khan, ho ra huyết, ho lâu thành kோ, mất tiếng, ngứa cổ, đau cổ, nóng trong cổ, suyễn thở, vân vân.

Bà ông, dân bà, già, trẻ đều dùng được cả, có nhiều giấy của các thầy thuốc chứng nhận là một món thuốc trị phổi rất hay, và các nhà dùng thấy hiệu nghiệm khen ngợi.

Giá mỗi lọ 1 \$00, mỗi tá 10 \$00.
Hồi tại: M. Nguyễn-xuân-Dương, viện

thuốc Lạc-Lòng số 1 Hàng Ngang Hanoi

Khí hư Dân bà con gái ra khi hư, bạch trọc, bạch dài, kinh kỳ hay đau bụng (đau dạ con) chậm đường tử tíc, dùng thuốc số 14 giá 0\$30 một hoàn và số 16 giá 1\$50 một hộp se khói.

Tuyệt nọc Bệnh tinh chưa rút, bệnh tinh, ra giải già, thỉnh thoảng buồn trong ống dài, nước tiểu lúc trong lúc đục như tiêm-la thi: máy da dật thịt, nước高三, mèo cõi, mèo mây phát sang, dùng thuốc số 17 giá 1\$50 một hộp se hét. Thuốc này vừa sát trùng, tiêu độc vừa kiêm tinh, bồ thận trắng dương.

DỨC-THỌ-ĐƯỜNG

241, Route de Hué, 241 — Hanoi

MẤY CÁI ĐẶC SẮC CỦA RƯỢU HỒNG-QUÍ-HƯƠNG

Cất tại lò rượu Van-van. Bằng nguyên liệu ở Thiên-tân dừa sả. Do họ chuyên môn người Tàu sang cất. Uống vừa êm giọng, vừa ngọt, thơm, lại rất đều, dù có say thì cũng say một cách thanh tịnh.

Rượu HỒNG QUÍ HƯƠNG có bốn thứ:

1 — Mai quế lè 2 — Sở quốc công.

3 — Ngũ da bi 4 — Kim quất túm.

Mỗi tỉnh cần một người đại lý độc quyền.

Đến hỏi tại : Monsieur A - HỒNG

76, Hàng Bông, Hanoi

Trong tháng chạp này sẽ bán khắp Bắc-kỳ.

MÃN NGUYỄT KHAI HOA
đời cho được?

RƯỢU CHỒI HOA KỲ
mà soa ngay mời quý.

TÂM SONG, CAO SONG
hỏi cho được?

PHÂN « CON GÀ »

Soa vừa trắng, mát, thơm,
lăn ròn, khói ngứa, tốt hơn
các thứ phấn khác nhiều

CON MẮT ĐEN

Của TRẦN-BÌNH-LỤC

Tôi quen cô ấy là do một sự ngẫu-nhiên.

Tôi học vẽ, cô ấy cũng học vẽ, chúng tôi quen nhau chỉ vì có ấy. Mà lần đầu chúng tôi gặp nhau cũng không có gì là ly-ký.

Tôi còn nhớ, một hôm đang cặm-eui gợt thận trong phòng vẽ, bỗng có tiếng gõ cửa, — tôi lèn tiếng mồi vào thì cánh cửa từ-từ hé mở ra như bị gió đẩy, rồi một là ánh trăng rực-rỡ khẽ lọt bay vào.

Tôi đứng dậy một thiếu-nữ nghênh minh chào tôi.

Tôi hơi ngạc nhiên, nhưng cũng kéo ghế mời cô vào ngồi.

Rồi tôi ngượng-ghẹi chẳng biết làm gì bay nỗi gi nữa, vì lần đó là lần đầu tôi được tiếp-kiến một người đàn bà. Tôi lúng-tùng mãi mới hỏi được cô vì có gì mà tôi được hân-hạnh tiếp tôi.

Cô lẽ câu hỏi hỏi cầu-kỳ và giọng nói quá vung về của tôi làm cho cô e thẹn, vì tôi thấy cô cũng lúng-tùng như tôi.

Cô đưa cho tôi một phong thư và ấp-úng nói :

— Thưa... đây là của anh Bằng tôi à.

Tôi bóc thư ra đọc, mới biết tên cô là Loan, em họ anh Bằng, một người bạn học cũ của tôi.

Cứ như lời bạn tôi thì cô Loan rất chuộng mỹ-thuật, đang tìm phương luyện tập và mò-mang thêm mỹ-quan của mình. Anh Bằng lại ngỏ ý muốn để cô lại học tập ở phòng vẽ riêng của tôi cùng với các bạn tôi cho được cần mẫn.

Khi tôi đã rõ cô Loan là em họ người bạn rất thân của tôi rồi, tôi mới hỏi lúng-tùng mà cô Loan cũng vậy, vì những lời nói của chúng tôi mới không vấp-vấp mấy nữa.

Cô bắt đầu hỏi tôi về sự học. Thời đó, óc mỹ-luật của tôi còn kén, dã có gì là đặc-sắc mới mẻ đâu : chỉ những thuyết sáo hủ, hò-dò nhất được ở mấy pho triết-lý túy phuong, nhưng tôi cũng đem hết cả ra mà biện-bach làm cho những câu giả lời của tôi có vẻ thông thoả lâm.

Rất cục, hôm sau cô Loan đem giấy, bút đến học tập với chúng tôi.

Cái phòng học của chúng tôi cũng khá rộng và cũng khá bẩn. Bốn bên tường quét vôi toàn màu trắng. Trên vách, trừ vài nốt danh đóng, thì chẳng còn có gì là trang-hoàng nữa.

Giữa buồng có một cái bàn tro-trọi để người làm mẫu ngồi, chung quanh đầy la-liệt : nào ghế, nào bảng, nào ván vẽ.

Tôi tưởng những nơi như thế chỉ có những bọn quý-quái như chúng tôi mới chịu khô lán-lóe, chứ những bậc giai nhân mà các nhà văn-sĩ vẫn vi với dào-tài cùng liêu yêu kia, thì ai chịu dè chẵn tôi.

Thế mà cô Loan nhập bọn với chúng tôi đây, cô lại tỏ ra mình là một người « nghệ sĩ » hăng hái, sot-sáng nữa kia !

Đối với chúng tôi là một bọn trẻ tuổi chưa thấy những nỗi kinh-khác của đường đời, lòng còn giản-dị và đơn-sơ, bao giờ cô cũng tỏ ra vẻ dịu-

dàng, ngoan-ngoan và chân thực : nên chỉ độ một tuần mà chúng tôi đã trở nên những bạn rất thân.

Ngoài giờ vẽ, cô với chúng tôi thường truyện trò vui vẻ lắm. Hết thuyết nọ sang thuyết kia, bàn di rồi lại bập-lại, lầm hồn rát não-nhiệt, nhưng câu chuyện dù có nồng-nàn đến đâu, cô vẫn giữ thái-độ ôn-hòa. Vì thế, tuy cô, chả bằng tuổi chúng tôi mà chúng tôi cứ tuổng-chung như cô già hơn chúng tôi đến mươi tuổi.

Tôi xin thú thực ngay rằng, tuy tôi cũng như các bạn tôi, coi cô như người bạn trai thật... nhưng răm ấy tôi mới 17 tuổi, trái tim đang lúc đê mê-nản, dám đuổi vì nhan-sắc, mà trong cái nhan-sắc nhu-mi, kín-dáo kia, lại còn dỗi mắt tuyệt đẹp nữa.

Trong khi bàn luận, ý kiến chúng tôi khen nóst trong phản nhau, cô thường đưa mắt trân-trân nhìn tôi để trách móc. Những lúc đó, thì ngoài cái lòng den con mắt của cô ra, tôi chẳng còn thấy giới đất, bạn-bè là đâu nữa.

Mấy tháng tôi học với cô nó tiêu tán mau chóng lả-lùng.

Đến kỳ thi vào trường mỹ-thuật, tôi dỗ, còn cô không biết tại sao không học nữa, mà cũng không thấy xin thi.

Rồi từ đó, chúng tôi xa nhau. Phút chốc đã qua mấy năm trời, tôi mới mình lão-dèo bước theo con đường giò bụi toàn những trồng gai, trời như dã rành rieng cho tôi, mà hình ảnh đôi mắt đen kia tôi vẫn giữ nguyên, không hề phai nhạt trong tâm tuổng.

Tôi càng nghĩ lại càng nhớ tôi cô. rồi nỗi nhớ cảnh mùa đông về trời tèo ngắt, đã bao phen như sút dục, như bắt buộc tôi phải đi tìm cô mà nỗi nhớ đôi mắt đen của cô. Nhưng tôi như người trong câu phong dao, đi tìm chim ở bờ đông thì chim ăn bờ bắc. Người anh họ cô không ở Hanoi nữa, mà thân thuộc bạn bè cô thì tôi không biết có ai. Nhiều lú buôn-bã vò cùng, tôi ngồi thử một nơi, cố tuồng lai hinh ảnh, khuôn mặt tươi trẻ với đôi mắt đen nhánh của cô Loan, và lấy bút chì vẽ ra giấy. Tôi ngắm hình ảnh

Cô ở trên gác, tôi hỏi qua nhà dưới rồi mạnh mẽ lên thang, tuy trong lòng hơi áy náy. Tôi tự nghĩ :

« Ta sắp được thấy đôi mắt đen của ta đây... Đôi mắt đen yêu quí của ta thấy ta, chắc là ngạc nhiên lắm ».

Lên khỏi thang, tôi gõ lần cửa nhà. Mấy tiếng nhẹ nhẹ giọng quen đáp lại. Tôi bước vào.

Trước mắt tôi người thiếu phu đang khâu, ngừng tay trông lên, nhìn tôi một cách rất ngạc nhiên.

Tôi cúi chào và toan hỏi thăm « đôi mắt đen » của tôi đâu, thì người thiếu phu hắng-goi tên tôi ra :

— Ô kia ! anh Lịch !

Tôi giật mình nhìn lại mới nhận ra cô Loan ! Ô hay ! nét mặt người ta thay đổi được chóng đến thế ư ? Trông cô buôn-bã, khác hẳn cái người vui tươi tôi tưởng tượng sẽ lại gặp.

Cô mòi tôi vào phòng khách, và không giữ cái mùng rõ thớt nhiên vừa rồi nữa, cô điên damped hối tôi đến cô việc gì. Những lời nói hoạt bát đậm đà, nỗi lòng cùi chì nhanh nhẹn trê trung ngày xưa đâu hết ? Cả đèn gióng nói cũng xa xăm lạnh lẽo, khác hẳn với giọng cô Loan ngày xưa.

Vì thế, đứng trước mặt người bạn gái của tôi, tôi cũng lúng túng như đứng trước mặt một người đàn bà khác.

Sau tôi thực thà trả lời rằng tôi đến thăm cô là chỉ vì nhớ cô thôi.

Cô nói đường đột của tôi làm cho tôi mờ mịt, cô hơi đỏ lên, chẳng biết là vì cảm cái lòng thành thực của tôi hay là vì e thẹn.

Tôi ngồi nói truyện với cô vẫn có ý tim lại đôi con mắt đen đã khiến tôi phải nhớ mong thâm-thức. Nhưng, ô hay ! chúng nó biến đâu cả : đôi lòng mày cong cong, đôi lòng mi ván dài, nhưng sao trông có vẻ bờ phờ, ủ rũ thế ? Cho cả đến cái lòng den con mắt của cô nữa, cái lòng den đôi mắt xưa kia mờ màng, mâu nhiệm biết bao.

Cái luồng điện thu hồn ở đây đâu ? Cái mầu đen u-trầm đầm đìu ở đây đâu ? Cái ánh vui tươi, cái vể nhanh nhẹn ở đây cũng đâu ?

Đôi mắt kia bây giờ mầu đen đã mờ, có phải chẳng đã phải lạt đì vì nhiều phen khóc lóc ?

Tôi cứ nghĩ vo vần như thế mãi, nên ngồi dõi diện cô mà không nói được câu nào.

Gần một khắc đồng hồ, chúng tôi ngồi im, không tìm được câu gì để phá tan cái lặng lẽ nặng nề ấy đi. Tôi bắt đầu thấy ngượng.

Bỗng có tiếng giày đi lên thang gác. Cô Loan liền đứng dậy, nhẹ tiếng bảo tôi :

— Nhà tôi !

Tôi trống ra thì một người đàn ông, trạc độ 35, 40 bước vào ; người trống to lớn, nước da ngăm ngăm, dáng điệu không được nhẹ nhàng lắm. Tôi đứng dậy cúi chào, tự xưng tên và nói là bạn học cũ của « chị Loan » trong trường mỹ-thuật.

Về kỹ thuật thì người đàn ông kia không cần biết rõ lắm.

Ông ta là người chú ý đến cái bảng gọi thau hơn là một bức tranh có giá

Mặt cô đẹp thật. Tôi hấy còn nhớ kỹ từng nét đến mãi bây giờ.

Này cái lòng mày nhỏ chạy cong cong như mướn vây lấy mắt, lòng mi dài, mi mắt hơi to uốn một cách rất mềm-mai, và流畅 tú. Còn lòng den con mắt của cô, trời ơi ! sao nó den đến thế, sâu đến thế. Không biết ở đây có những vẻ huyền ảo gì mà tôi cứ phải dè ý tôi luôn.

Có tình hối buôn, tôi thường bắt gặp cô dầm-dầm nhín ra phía chân trời mà vo-vân. Mắt cô lúc bấy giờ lại den thêm, u-ần thêm, hình như chúa-chan đầy những sụt-âm-thầm bí nhomi.

Tôi cố nhìn tận đáy mắt cô để tìm lấy vài cái nguyên nhân của sự mờ-màng ấy, nhưng chỉ thấy một mảnh ngọc huyền trong suốt như đang chìm đắm mãi mãi. Cố lẽ cô cũng biết thế, vì thỉnh-thoảng bắt thính-linh cô chợt gấp cái luồng mắt lồ-mang của tôi, cô sẽ buông dời mi che kín mắt đi, rồi nhìn ra chỗ khác, nhưng cô khe lại chùng lên nhìn thẳng vào mắt tôi, thu lấy bồn tôi rồi mỉm cười một cách rất ngao-nghệ khôi hài.

cô một cách âu-yếm tha-thiết như người si tình ngắm ánh người yêu.

Tôi tuồng không bao giờ còn gặp cô nữa, không ngờ một hôm tình cô, qua phô cuối tĩnh, tôi trông bóng một người giống cô di vội vào một gian nhà khác. Ở đời thiêng gì người giống nhau, nhưng tôi sao cứ tin chắc người thiếu phu hôm đó chính là cô Loan, và tìm cách hỏi giờ là thì biết đó quả là cô bạn của tôi thực.

Gian nhà ấy là nhà chồng cô, một người thầu khoán giàu có nhưng đã lấy chồng hay còn con gái, cô Loan vẫn là người dìu dàng của tôi, mà đôi mắt den huyền bí kia tôi vẫn ước mong được lai trông thấy.

Nhiều lần tôi đã mon men tới cửa nhà cô, nhiều lần toan dập cửa bước vào nhưng lại ngại rằng cái tình hằng hưu của chúng tôi chưa đủ thân mật. Tôi không thể nào vào thăm hỏi cô một cách nghiêm-nhiêm, nhưng cũng không đánh là một khách quá đường-dung, nên một buổi chiều kia, sau khi đi vắn vo khắp Hanoi và lo lung lù năm, bầy phen, tôi kiểm lấy mấy cô vu-vo rồi bạo dạn đến nhà cô gõ cửa.

tri. Nên ông ta chỉ nhìn tôi một cách lãnh đạm, diêm nhiên, kéo ghế ngồi xuống và mời tôi ngồi chơi. Rồi ngoảnh lại bảo cô Loan :

— Vì sao chưa lấy nước mời ông soi?

Thấy cái vẻ buồn bã của Loan, lại thấy cách tiếp đài hững hờ của người chồng, tôi càng thêm ngượng nghịu. Tôi nói mấy câu chuyện không có chủ đích, người đàn ông trước còn đáp lại bằng những câu ngắn, sau cũng sẵn lòng tiếp chuyện tôi hơn. Tôi toàn hỏi đến công việc làm ăn của ông ta, để nhân thể lừa hổn đến truyện cô Loan mà tôi biết ông ta lấy làm vợ hai, thì bỗng có tiếng mắng theo thề thẳng xe dưới nhà, làm cho người đàn ông đang nói ngừng ngay lại. Tôi đưa mắt ra ý hỏi Loan, thì người đàn ông nói rồi :

— Bà cả nhà tôi đây ! vừa & trên phố về.

Nó rút lời thì cửa bỗng mở ra, một người đàn bà đứng tuổi bước vào, như đem theo vào một thứ không khí nặng nề, yên lặng.

Cô Loan đang rót nước uống dứng tay, người đàn ông thông thả đứng lên đi vào nhà trong, còn người đàn bà thì lần lượt nhìn cả ba người chúng tôi, không nói.

Loan nhìn đồng hồ lại gần se sẽ bảo tôi, mắt hơi uốn uột :

— Thôi !.... Anh về đi !

Câu nói buồn bã ra ý miễn cưỡng của Loan như cho tôi thấy rõ rệt nỗi khổ sở của lòng cô : của lòng một vợ bênh vợ cả sử một cách cay nghiệt. Tôi lại thoáng do ra cái nguyên nhân bỏ học của cô mấy năm trước. Tôi tưởng tượng đến cảnh một gia đình túng bẩn và đến lòng đau khổ của một cô thiếu nữ ham mê kỹ thuật mà phải bỏ kỹ thuật để đi làm lẽ một nhà giầu.... Cái giá đinh kia là gia đình cô Loan, mà người thiếu nữ hy sinh một cách cảm động kia tức là cô đó.

Trong có mấy giây đồng hồ tôi đứng trong gian phòng ấy, tôi cũng thấy được biết bao điều mỉa-mai cay đớc của đời...

Tôi ngậm ngùi cầm mũ, nhén cõi một cách thương hại rồi cáo từ lui ra.

Lúc gần xuống thang, tôi còn quay lại nhìn cô Loan một lần cuối cùng.

Ra tới phố, gió lạnh bốc cát bụi ném từ tung khiến cho tôi thấy hình ảnh của một quang đường đời mù mịt.

Trái tim tôi, tôi tưởng đã bị những cảnh éo le ở đời và những bức phong tràn của tôi làm cho người lạnh, thì hôm ấy cũng thấy hồi hộp buồn sầu vô hồn.

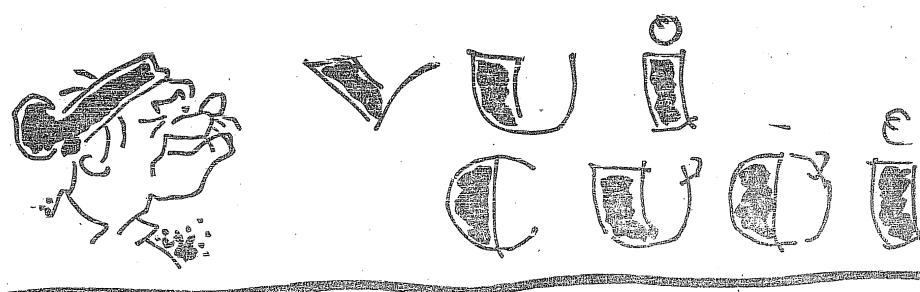
Tôi lững thững đi thẳng ra bờ sông cũng như mỗi khi tôi có điều gì uất, đứng trống những con thuyền đi bờ vơ như trời rặt trên mặt nước đề cho tiêu tán nỗi lòng....

Trần-bình-Lộc

THUỐC LÂU THANH-HÀ

Là một món thuốc chế theo phép khen-hết, uống vào không met nhoc, không đái rát, không hại đường sinh-dục; chỉ trong 1 giờ đồng hồ thấy biến hiệu ngay. Mỗi mắc (état aigu) dùng số 3. — Kinh-niên (céai chronic), goutte matinale, filaments) dùng số 7. Còn Giang-Mai (syphilis). Ua-cam (chancre mou) bệnh nào thuốc ấy chỉ một tuần lễ là khỏi rứt nọc. Thuốc Lâu và Giang-Mai THANH-HÀ đều giá 0\$60 một ống. Nhận chia khoán không khói không lấy tiền.

Hỏi tại: THANH-HÀ-DƯỢC-PHÒNG HANOI, 55, Route de Hué, 55, HANOI

Của V. V. Mai Quang ngai

Ai hơn.

Học trò : Quả dia-cầu mà mình ở đây lại tròn như quả bưởi.

Một học trò khác: Đãi thẳng thế này mà tròn à ? Vô lý.

Anh không tin ra bứ biển xem một chiếc thuyền buồm thi hiếu ngay.

Trên mặt đất còn chưa thấy, huống hở ngoài biển !

— Thi... mình cứ đi thẳng một phương hướng nào đó, rồi sau mình lại về đến chỗ cũ.

— Vậy anh đi thử cho tôi xem nào ?

— ???

Của H. Văn Hanoi

Rõ lẩn thẩn.

Nguyn - khắc - Hiểu xem thiếp của Lê-công-Đắc mởi :

... quá bộ lại chơi soi chén rượu hối mùng cho...

Đọc xong lái đi lấy lại mãi hai chữ rượu nhẹ.

Của Võ Danh

Trò quý-thuật.

B một hôm đèn chơi nhá. A gấp lúc ban dương rửa măi. B đứng đợi ở phòng khách, đưa mắt nhìn chung quanh thấy trên lũ chè, ban có bầy nâm con voi bằng ngà trông đẹp lắm. B liền cầm một con xem rồi trông trước trông sau, bỗ luron vào túi.

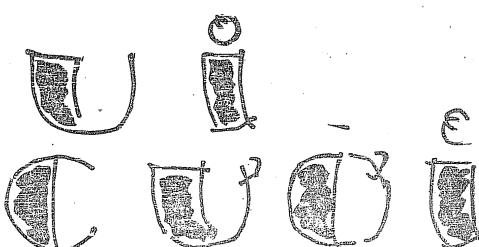
A thoáng trông thấy nhưng nói ra sợ bạn thận, liền nghĩ ngay được một kế, rồi buồm ra.

B hỏi ngay rằng: « thế nào, độ này không đi đâu à ? tu đãi chứ ? » A trả lời: « không, độ này tôi học quý-thuật. »

— Làm cho tôi xem với.

— Được.

Nói xong, A cầm ngay lấy một con voi rồi nói rằng: « bây giờ tôi bỏ con

Của Q. V. Son Tay

À ra thă.

— Đố biết tại sao người tây, người ta lại quý đầm ?

— Thị cái lối ở đời là phải thế, và lại phong tục các xir Âu chán vẫn như vay là thường, chứ có gì mà phải đó.

— Không, không phải thế. Họ quý đầm cũng là vì có diễn-tich kia đấy.

— ... ?

— (nói khẽ) nghĩa là đậm họ... họ... đे ra láy.

Của T. Micha Hanoi

Láu...

Ba đang thèm ăn bánh, bông cát khích đến chơi, nó bèn nghĩ ra kế xin tiền khách :

— Ông ơi, ông có muốn tôi làm một hào thành hào ruồi không ?

Khách.— Có, em thử làm đi.

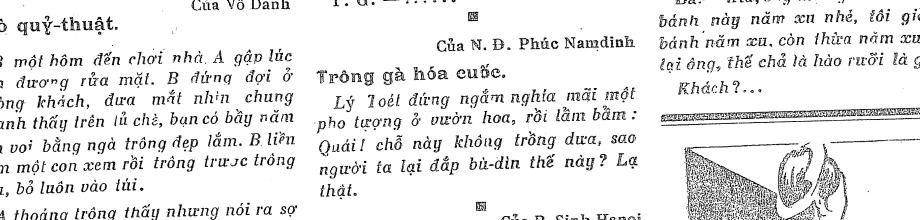
Ba.— Tôi ơi cho tôi một hào rồi tôi lầm cho mà xem.

Khách đưa cho Ba một hào, Ba vội vàng chạy đi mua nǎn xu bánh, rồi đem nǎn xu về trả khách.

Khách ngạc nhiên. Thế em bảo em làm thành ra hào ruồi đâu ?

Ba.— Kita, ông không biết tính v. Chỗ bánh này nǎm xu nhé, tôi già hàng bánh nǎm xu, còn thà nǎm xu tôi trả lại ông, thế chả là hào ruồi là gì.

Khách?...

Của N. D. Phúc Namdinh

Tròng gà hóa euče.

Lý loét đúng nghĩa mᾶi môt pho tượong ở vươn hoa, rồi làm bầm: Quái l chô này không tròng dưa, sao người ta lại dấp bù-dìn thế này ? Lạ thật.

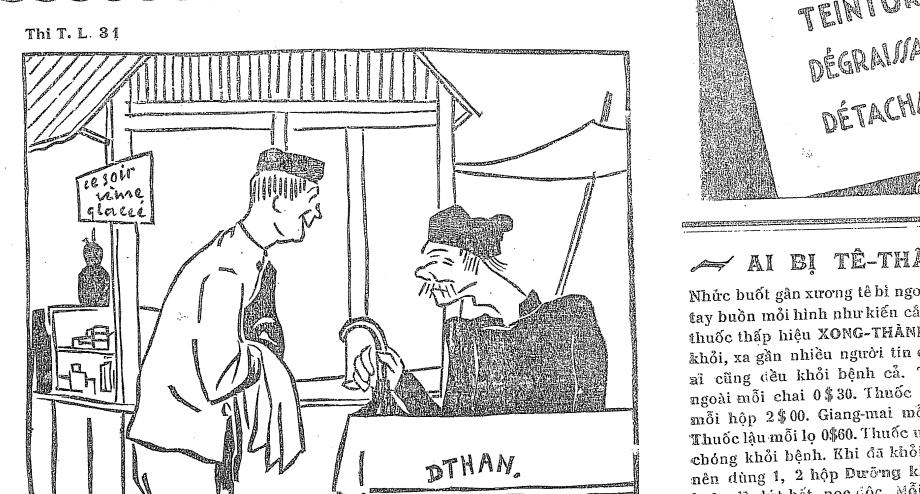
Của P. Sinh Hanoi

Sợ nhất.

Bàn giáng các thầy giáo nhà quê phản nhiều để cả diều hút thuốc láo, chén uống nước...

Thầy.— Xe mà anh thường trông thấy, thì nguy hiểm nhất xe gì ?

Trò.— Bầm... bầm thầy, nguy hiểm nhất là xe diều q.

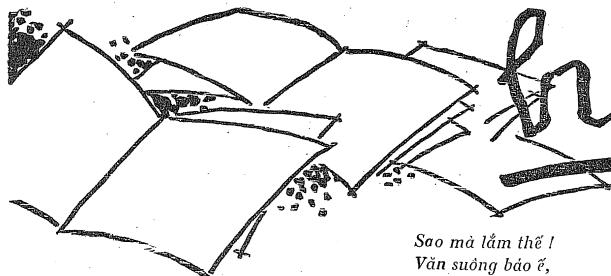
Của T. L. 31

AI BỊ TÊ-THẮP

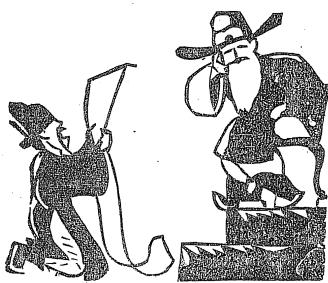
Nhức buốt gân xuong tê bị ngoài da, chân tay buốt mỏi hình như kiến cắn, nên dùng thuốc thấp hiệu XONG-THÀNH là chóng khởi, xa gần nhiều người tin dùng mà ai cũng đều khỏi bệnh cả. Thuốc hộp ngoài mỗi chai 0\$30. Thuốc uống trong mỗi hộp 2\$00. Giang-mai mỗi lọ 0\$82. Thuốc lâu mỗi lọ 0\$60. Thuốc uốngholm chống khởi bệnh. Khi đã khởi bệnh tức là nên dùng 1, 2 hộp. Đường khi bồ thản hoàn là dứt hết nọc độc. Mỗi hộp 2\$00.

XONG-THÀNH

227, Route de Hué — HANOI

TỜ « RẬP-BÔ » CỦA THÔ-CÔNG HÀ - THÀNH

Muôn tầu Thượng-dế,
Thần chúc Táo-công
Quý trước sáu rồng
Bát dâng sớ tấu.
Việc năm Quý-Rậu
Tại đất Hà-thành
Điều dùi, điều lành
Trinh bầy cẩn kẽ :

Về đường kinh tế,
Vân thây khung hoảng.
Sí, nồng, công, thương
Đều lâm bệnh kiết.
Nhà văn thất nghiệp
Kê biết bao người.

Cử nhân, tú tài
Ôm bangle ngồi só.
Nhà buôn thua lỗ
Võ nợ từ tung.
Thuyền thợ ít công.
Ngáp dài, ngáp ngắn.
Nhà nông tùng bẩn,
Nò gao, đót tiền.
Tinh thế đảo diễn
Hâm trong hắc vận.

Nhưng ơn Trời Phật
Dân được hòa bình
Đường tắt lúa bình
Âm yêu dịch tết.
Song le phái kề
Vài chúng tốt lành
Hiện ở Hà-thanh
Đ. ng làm huyền náo.
Ây là đích họa,
Nhất báo tiếng ta
Võ tồ đấu ra

Sao mà lầm thế !
Văn suông báo ố,
Chết lụn, chết dần
Ngán nỗi tình thần
Cũng đám quẫn bách.

Lại còn chứng dịch
Tôi di, tôi tàn.
Lá dịch nhảy đậm
Ít lâu mới phát.
Mắt thần quan sát
Phải cố làm lơ.
Công tử, tiểu thư,
Nhịp kén rún rẩy,
Ôm nhau mà nhảy
Chẳng chút thận thò
Khiển lầm nhà nhỏ
Than phiền bụi tục.

Duy nền khoa học
Có lẽ mờ mang.
Tai Thủy-tiên-trang
Có nhà không thái
Chẽ ra bô máy
Trống cồng lạt đòn
Chey bằng đèn... Tròi
Không cần than, cài
Hiện nay đã gửi
Sang viện Hán-lâm
Để lấy văn bằng
Ghi dài ký niệm.

Sau còn câu truyền
Niên lịch thông thư
Thần cũng phải thưa
Thiên định tướng tổ.
Duy : Vĩnh cốc-tử,
Thầy số hàng Ngang
Xuất bản mấy ngàn
Thông thư Niên lịch.
Khoa tái bốc dịch
Tiết lộ thiên cơ
Mách bảo ngày giờ
Cát, hung, hợp, ki.
Chẳng may dân tri
Ngày mốt mờ mang,
Rõ sự hoang đường,
Chẳng ai mắc đại.
Nhieu phen thất bại,
Thầy số khô tâm
Niên lịch sang năm
Thôi, không tin nữa.

Tưởng khai thực sự
Lá sớ dâng lên.
Kính chúc Hoàng-thiên
Muôn ván ác tu.

Tú-Ý

(Sao trộm đúng bắn chính
của Thô-công Hà-thanh)

CUỘC DIỄM BÁO

Xã Dù hay là Lý Toét ?

Báo Thanh-Niên số 2 ra ngày 27-1-34 ngay trang đầu có một bức tranh khôi - hài : « trong rạp chớp bóng ». Bức tranh không đến nỗi... đẹp lắm, đã toan không xem, nhưng liếc mắt qua, thì, ô, lạ này ! tranh vẽ một người trông quen quen, hình như đã gặp ở đâu nhiều lần lắm.

Đương cố nghĩ xem ai mà quen te, chợt nhớ đến Lý-Toét của Phong Hóa A, phái rồi ! đích Lý-Toét rồi ! Nhưng chỉ khác có cái mồm... cái mồm của anh này lại không có râu tôm và khác cả cái tên,... cái tên anh này lại là... Xã Dù.

Ngoài cái mồm và cái tên thì rõ là Lý-Toét không sai.

Lý-Toét cả từ cái búi tó ngắt-ngưởng, cho đến cái ô tã, cho đến lời nói. Phải, Lý-Toét nhất là ở câu nói, chứ búi tó thi... ông Đỗ-Thận chẳng có búi tó là gì, có dẽ ông ấy cũng là Lý-Toét nốt hay sao ?

Xã-Dù xem chớp bóng, ngồi sát vào màn ảnh, rồi lầm-bầm, cho mình là đặc sách lầm : « họ đại thật ! già cù ngồi sát vào như minh thế này, có

phải vừa xem rõ mà không ai che lấp mắt ».

Nếu Xã-Dù không phải là Lý-Toét thay hình, đổi dạng... thì cũng là anh em chú bác gì với Lý-Toét, vì... rõ nhà ai, quai nhà ấy, không sao lẩn được.

Tôi còn muốn ngờ rằng, chốn báo P. H. dè dì xem chớp bóng ở báo Thanh-Niên, Lý-Toét ai nhận được lỗi về thi xấu, nêu... cạo râu tôm, đổi danh hiệu đi cho dễ. Nhưng nghĩ lại thì không phải, vì Lý-Toét có đủ cái tự ái để giữ cái tên mình, cho dù nó không hay ho gì. Vả cái bộ râu que củ kia, Lý-Toét yêu lắm, nuôi nó đã từ bao lâu, cũng như ông Đỗ-Thận nuôi cái búi tó từ ngày trứng nước, đời nào nỡ cắt đi.

Bút tò của Đỗ-Thận còn thi râu tôm của Lý-Toét còn. Râu tôm Lý-Toét còn thi Xã-Dù bên Thanh-Niên quyết không phải là Lý-Toét, (mà chỉ là con cháu Lý-Toét đó thôi). Tôi tin như vậy đó, cũng như ông Phạm Quỳnh đã tin rằng : truyện Kiều còn, tiếng ta còn, tiếng ta còn, nước ta còn, nước ta còn, ghế thượng thư còn !...

Ngô Không

CÓ XEM SỐ MÙA XUÂN

của PHONG HÓA
MỚI BIẾT RỎ ĐƯỢC BÁO
GIỚI QUỐC NGŨ ĐÀ TIỀN
ĐẾN BỤC NÀO RỒI

Thi L. T. 32

Lý Toét. — Thế thì bồ ai ueng được !

THUỐC LẨU HỒNG - KHÊ

Bệnh lâu mòn phát ra mủ, ra máu, buốt ticc, hoặc bệnh da lầu chửa không rút nọc, mỗi khi uống rượu, thức đêm, trong người nóng nẩy, lại thay cổ mủ và xem trong nước tiểu có vẫn, uống thuốc này đều khỏi rút nọc. Thuốc đã mau khỏi, lại không công phạt, nên được anh em chị em đồng-bào tin dùng mỗi ngày thèm đong, cả người Tây, người Tàu cũng nhiều người uống thuốc này được khỏi rút nọc, công nhận rằng không thuốc nào hay bằng thuốc lầu Hồng-Khê. Giá 0\$60 một ống. Bệnh giang-mai, tim-la phát hạch lén soái, nóng rét lồ-loét quy đầu đau, xương, rát thịt, rúc đầu, nỗi mề-day, ra mào gà, hoa-khê, phá lở khắp người, uống một ống thuốc là kiêng-biéu, không hại sinh-dục. Cũng 0\$60 một ống. Xin mời qua bộ lại hoặc viết thư về, lập tức có thuốc gửi nhà giày-thép đến tận nơi.

HỒNG - KHÊ DƯỢC - PHÒNG

88, Route de Hué (số cửa chợ Hốm) Hanoi — Téléphone 755

ĐẠI-LÝ HỒNG-KHÊ — M. Đức 73, Belgique, Haiphong — Ich-sinh-Đường 190, lối Khách, Nam-dịnh — Xuân-Hải 5, Rue Lạc-son, Son-tây — Phúc-Long 12, Cordonnier, Hai-duong — Bát Tiên, Maréchal Foch, Vinh — Bát Tiên quái, Paul Bert, Hué — Éát Tiên, Touraine marché — Rue Marché Nha-trang — Đức-Thắng 148 Albert 1er Dakao Saigon — Có đặt đại-lý khắp ba Ký — Ai muối nhận làm đại-lý xin viết thư về thương lượng.

FAP TRỔ

MÃN CHÂU QUỐC

Quốc là nước, Mân châu quốc đây
là nước Mân châu chứ không phải
là con quốc nào của nước Tầu, như
ta có thể tưởng lầm.

— Mân châu mà thành ra một
nước? Lạ quá!

— Trước kia, tôi vẫn không biết,
nay nhân được đọc tờ tuyên ngôn
của thủ tướng nước Nhật mới hay
rằng Mân-châu đã thành một nước,
mà một nước hoàn toàn độc lập!
May vậy thay!... cho nước Nhật.

Tờ tuyên ngôn ấy, xin dịch như
thể này :

« Nước Nhật-bản cũng vui mừng
như nước Mân-châu, tình giao biếu
của hai nước vốn đã thăm về việc
chính phủ Mân đã tỏ ra cho Tổng
thống Phô-Nghi biết lòng ao ước,
mong mỏi Tổng thống lên ngôi cửu
trùng là chỗ đức Thượng-de gọi
Tổng thống lên... »

« Đã hẳn là sự Tổng thống Phô-
Nghi lên ngôi vua sẽ được nhân dân
hoan nghênh, chẳng thế mà chính-
phủ hàng ngày tiếp được không biết
bao nhiêu là thư của dân gửi đến
xin chính phủ làm lễ tôn quân ngay. »

« Lễ tôn quân đó sẽ tổ cho thế
giới biết rằng nước Mân-châu là một
nước độc lập, và nước Nhật không
hè có dã tâm thôn tính nước ấy! »

Nước Nhật từ tể quá! Nước Mân-
châu phải tôn Nhật lên bực ăn nhán
như đã tôn Phô-Nghi lên ngôi Hoàng-
đế mới phải! Đã cứu Mân-châu ra
ngoài vòng nô lệ nước Tầu, lại
tuyên ngôn họ rằng được độc lập,
cái công của Nhật đối với Mân-châu
đã to lẩn thay! Giá đem cả Mân-
châu hiến không cho Nhật làm thuộc
địa mới dèn được cái ơn lớn lao ấy!

Tờ tuyên ngôn lại nói rằng ngôi
Hoàng-de Mân-châu, chính đế
Thượng-de đế dành cho Paô-Nghi.
Ý hồn muốn bảo đức Thượng đế là
nước Nhật. Vậy thi Nhật không
những là ăn nhán của Mân-châu, lại
là ăn nhán của Phô-Nghi nữa. Rồi
đây lên ngôi hau xong, Phô-Nghi
chắc phai đâm đem mình và nước
đề dưới quyền bảo hộ của Nhật mới
đèn được cái ái sáu của họ. »

Àn dã sâu vậy, lẽ nào mà nhân
dân không hoan nghênh. Vả lại
những dân không hoan nghênh đã
bi giết chết cả rồi, còn đâu! Tứ-ly

TRUYỀN VUI

THẾ THÌ HÒA

(Hình như truyện cũ)

Ông khóa Địệt là một người cao cò,
thich đánh cờ, nhưng chỉ đánh cờ tiền.
Ai đến chơi nhà ông ta mà muôn cùng
ông tiêu khiển một vài ván cờ, thì dẫu
là bạn thân đến đâu ông cũng không
chịu ngồi tiếp « lối nước lâ ». Ông ta
cố bùi dài cái mồi dưới ra, lim dim
nhắm một bên mắt lại để ba tiếng
« lối nước lâ » ông nói ra được hết sức
có nghĩa khinh bỉ. Vì ông khóa có
tính hay nói châm trích và khôi hài.
Hết gấp dịp có thể chế riệu hay hỏng
đua được là không bao giờ ông khóa
chịu bỏ qua.

Ông khóa Địệt tuy mới 40 tuổi mà
đã hai đời vợ. Người vợ trước sinh
được một cô con gái rồi thi mất. Người
vợ sau là người đàn bà góa, khi lấy
ông khóa cũng đã có một cô con gái
riêng rồi, sau sinh với ông ta một cậu
con trai.

Tôi kè dài dòng như thế, chắc độc
giá nghe lấy làm khó chịu đấy lầm
nhì. Tôi cũng biết thế, nhưng khô nỗi
truyện không thuật có đầu có đuôi,
nhất là câu truyện này, thì không ai
thể hiểu được.

Một hôm ông đồ Đạc, người cùng
làng, đến chơi với ông khóa, có nhiên
là dè dâu cờ mà có nhiên là dâu cờ tiền.
Ông đồ cõng cao cờ lầm, có phần lai
sắc nước hơn ông khóa, nhưng phải
cái đèn, thường thua nhiều mà được
nhất là cái kiết, có lẽ cũng
vì thế mà hay thua chăng.

Hôm nay ông đồ cũng chỉ có một
đồng bạc, tiền đong gạo của vợ mà
quay mượn tạm, vì ông yên trí, ông
chắc chắn rằng thế nào hôm nay cũng
được. Ông vừa học được một thế cờ
mới, ghê gớm lắm!

Nhung hôm nay ông đồ vẫn đền quá,
lại gặp nước bĩ, và sắp sửa thua.

Ông đương ngồi cầm cự loay hoay
nghĩ nước bĩ và ông khóa đương rung
đùi hút thuốc lão, mắt lầm le nhìn hai
đồng bạc cuộc đụt trên bàn cờ,
thì ở ngoài sân có tiếng trẻ con đánh
nhau túi bụi.

Một lúc sau, vợ ở sân đi vào, ông
khóa hỏi :

— Cái gì mà chúng nó làm ầm-ĩ lèn
thế, dè cho ông đồ nghĩ cờ chứ
(chứng ông khóa nói riếu).

Bà khóa đáp :

— Con ông và con tôi đánh con

Ba Éch. — Thưa cô, vừa rồi tôi tránh lầm sang tay trái, cô di lại dè tôi tránh sang phải.

chúng ta (ý chừng bà kh óa nói kiều:
con riêng của ông và con riêng của tôi
dánchez con chung của hai người).

Ông khóa phi cười, nói luôn:
— Thế thì hòa!

Ung dung, đĩnh đạc, ông đồ Đạc
đứng dậy, một tay cầm đồng bạc bỏ
túi, một tay xoa phẳng bàn cờ:

— Vâng, hèo thì hòa!

Ông khóa còn dương ngần người ra
thì ông đồ đã mau chà ra tới cồng rồi,
và phóng nước đại về nhà, dè kịp trả
lại vợ tiền đong gạo.

Khái-Hưng

TÙ RẮN CẠP-NONG ĐẾN RẮN HỒ-MANG

Tiếp được của một bà đọc báo bức
thư sau này:

Hanoi, le 26 Janvier 1934.

A M. Hân dài... đâu

Trong truyện « Ông phán nghiên »
của Thế-Lữ có đoạn:

«... vì tôi vừa thấy một vật rất ghê
gớm: một con rắn cạp nong lớn...»
rồi dười ông Thế-Lữ lại nói: « Tôi
nghỉ ngay đến con rắn hồ mang ». Vậy
thưa ông, rắn cạp nong dù nô lón nô
cũng không thể nào lột ra con rắn hồ
mang được, nếu ông không tin, ông
lên hỏi ông Tiểu mà xem. »

Ông Hân ơi, tôi đoán chắc độ này
gần tết, ông đồ đòn chửi nhiều đậu đê
gói bánh trưng, nên không thì giờ
nhặt hết chửi gì! »

Tôi nhặt hộ ông như thế, ông có
bằng lòng không? Nếu ông không lấy

thể làm mếch lòng mà mang thăm tôi
là com nhà việc người thi kỷ sau tôi
lại xin hết sức nhặt hộ ông.

Tuy vậy, nhưng tôi cũng mong kỳ
sau sẽ không thế nào nhặt được nữa.

Xin kính chào ông,
La veuve Yen-Hô.

Trả lời.

Tác-giả ông « phán nghiên » lại là
người viết những câu :

« Ngoc Hồ nước phẳng nghiêm
« như giận. »

« Một áng hương bay..vân.vân.. »

Nghĩa là một anh chàng mồ màng hắt
tri, và hay dâng trí vò cùng, cho nên
trong lúc viết hai chữ *cạp nong*, chẳng
biết lần thâm thế nào lại nghĩ đến
« Hồ... » mà chữ hồ lại hơi giống
chữ *hổ*, nhân lai đang viết truyện có
rắn, nên viết ngay là *rắn hồ mang*.
Ấy thế là rắn cạp nong hóa ra rắn hồ
mang lúc nào Thế-Lữ cũng không
biết. Anh chàng đợi đến lúc báo đã in
rồi mới sực nhớ ra thì đã muộn, nay
nhấn tôi cảm ơn bà độc-giả đã nhặt
hạt đậu dọn dùm.

Còn riêng tôi, không những không
lấy sự bà nhặt hộ mà mếch lòng, lại
còn hết sức vui mừng mà cảm ơn nřa,
vì xin thú thực, đạo này gần tết, quả
cô bạn thực.

Uớc gì số báo Mùa Xuân « ra kỷ
sau » được bà nhặt hộ cho tất cả, dè
tôi rồi rãi mà ăn tết, thì thật không
còn gì may hơn nữa.

Hân dài... đâu

KIỀU NHÀ LỐI TỐI TÂN

Về kiều nhà theo luật yê-sinh thành-phố Hanoi trong 16 năm nay.
Bản-sở đã vẽ được 225 cái kiều nhà đã làm tại Hanoi và các tỉnh,
và trước khi các ngai dự định làm nhà, xin kính mời các ngai
lại Bản-sở xem dù vẽ áy thi các ngai sẽ được
vita ý và sê có ngai nhà sinh đẹp hơn hết. — Tinh giá rất hạ đê
tại các ngai có lòng tin yêu nghề vẽ của Bản-sở trong 16 năm nay.

NHUẬN - ỐC

168, Rue Lê-Lợi — HANOI (Gần trường Thể-dục)

TOUT POUR ARCHITECTURE

NÊN DÙNG PHÁO VIỆT - NAM

Hiệu Tường - Ký, Hạnh - Phúc, Khánh - Thọ

BÁN TẠI HIỆU TUÖNG-KÝ

78-80, PHỐ HÀNG ĐƯỜNG VÀ 44, PHỐ HÀNG BỘ, HANOI

Xưởng chế-tạo : làng Phú-xá, Hà-dông

có đặt đại-lý khắp tam kỳ

Cửa BẢO-SƠN và KHÁI-HƯNG

Tranh cửa ĐÔNG-SƠN

Hai cảnh mộng

Trong khì ấy, Minh phần uống nhiều rượu quá, phản vì cảm xúc quá mạnh, thiêm thiếp trên ghế hành, đầu cúi gục xuống cánh tay.

Tiếng cười nói bên tai Minh nghe một lúc một nhở, một kẽm rõ dần.

Rồi Minh bỗng thấy mình đến một nơi xa lạ, ở giữa một đám đông người không quen biết. Nơi ấy là một tòa nhà trán - lè nguy-nga, bài trí theo những kiểu cực kỳ tân sảo. Nhất là những người Minh gặp ở đây đều là những hạng ăn chơi, sang trọng, y-phục lộng lẫy...

Chủ nhân, một phong-lưu mỹ nhân, ra đón tiếp Minh. Minh ngắm chủ nhân thấy na-nà như Nhung: Cung khuôn mặt trái soan, cung đôi mắt sáng quắc, và cặp môi mỏng mà đỏ thắm.

Minh cái đầu chào, chủ nhân đưa tay ra bắt tay. Những hạt kim-cương ở mấy cái vòng tay phản chiếu ánh đèn điện làm cho Minh chói mắt.

Minh ngồi xuống ghế, loay-hoay tự hỏi: « Sao mình lại đến đây? » Bỗng tiếng máy hát ở đâu len tiếng, du dương, êm-ái, xa xăm trong cõi mộng. Minh vừa nhận ra được nhiều bài đã nghe ở nhà Nhung, thì trước mắt chàng, Nhung và Mạc đã đương đứng cười.

Rồi chủ nhân mời khách sang phòng ăn...

Thởt nhiên một cảnh tượng rất ghê tởm như bức tranh tả chân vút vẽ ra rất rõ ràng ở trước mắt Minh. Trên một cái bàn dài trải khăn trắng, các món ăn còn thừa để lộn xộn, lẫn với những cánh hoa tan tác. Chỗ này chai rượu đồ làm đồ hoen cả khăn bàn trông như vầy

máu, cbô, kia cái cốc úp ngược trên vũng rượu sâm-banh.

Ngoài những người dự tiệc, Minh càng ghê tởm hơn. Người thi nấm sục đầu xuống bìn, tóc lòa sòa và trót dầm rượu, người thi hai tay chống gối, đầu cúi rũ xuống, như người sắp bị chém. Người thi nôn, người thi oe, người thi cười, người thi khóc. Lại có nhiều cặp trai gái quàng lối vai nhau mà ngủ gục bên lềng tưa ghế.

Minh tưởng tượng đứng trong nhà đèn. Nhưng chàng kinh hãi biết bao, khi ghé lại gần nhìn kỹ, thì một cặp trong những cặp trai gái ấy chính là chàng với Nhung.

Minh cầm cõi chạy.

Nhung kỳ dị xiết bao, hết thảy những yến khách cũng đều đứng dây chạy đuổi theo. Minh chạy mau, bọn họ cũng chạy mau, Minh chạy chậm, bọn họ cũng chạy chậm, Minh đứng lại thở, bọn họ cũng đứng lại thở.

Minh liếc mắt ngắm họ, thi người nào người nấy, từ đàn ông cho chí đàn bà đều mặt đồ nhú gáy, đầu tóc bơ phờ, áo quần lôi thôi, lèch thêch.

Ké thi « cà-vạt » rách tươm hắc hoen ố rượu hồng. Ké thi khăn « san » bay pháo phói cùng với những tà áo buộc hết khuy.

Minh lại cầm đầu chạy. Họ lại đuổi theo.

Minh vẫn chạy. Một lát, quái cõi trống lại phía sau, không thấy bọn kia đâu nữa, Minh bần dung bước. Tiếng máy hát của một bài theo điệu « foxtrot » vẫn còn văng-vẳng đuổi theo.

Minh đưa mắt nhìn quanh thấy mình đứng ở giữa một vườn hoa rầm rắc.

Vạn vật dẩn trong bầu không-khi hoàn toàn yên lặng. Cả tiếng máy hát cũng im. Và là nữa, là những con chim bay nhảy trên cành cây hoàng-lan cũng đều im phẳng-phắc. Có con, Minh trông như đang hót mà lắng tai nghe vẫn không có tiếng.

Nhưng bỗng hao huệ trăng muốt rung rinh trên cõi đất và mềm, Minh trông như đàn bướm trăng xếp hàng mà bay lượn, xa tấp tận chân trời.

Minh vẫn đi... Rồi chàng đến một cái vườn chung quanh có đậu nứa dan mắt cáo, ken bằng lá và hoa kim-liên. Trong vườn trồng toàn một thứ hoa cầm-chướng có đủ các sắc. Minh vui sướng quá, nhách mòn nụ cười và đến ngồi dưới dàn móng-rồng đầy hoa, đưa mắt ngắm, vườn hoa như vừa vụt biến vào trong một cảnh tượng khác: Các cây và hoa lá đều tắm ánh trăng rằm xanh mát dịu dàng.

Một luồng gió lạnh thổi qua. Minh quay lại: Liên đứng sau lưng chàng và nhìn chàng một cách âu yếm và phục tòi g. Chàng nhớ lại cả một thời kỳ đăng-dâng.

Rồi hai người đi hái hoa. Liên ngắt rất rhanh, chỉ trong vài phút đã đưa cho Minh một bó. Minh đưa hoa lên mũi và liếc nhìn mim cười với Liên. Nhưng Minh kinh ngạc, vì chàng không ngửi thấy mùi cầm-chướng, mà chỉ nhận ra có mùi nước hoa « linh-lan » là thứ nước hoa Nhung thường dùng.

Cau mắt, Minh vứt bỏ hoa xuống đất thi mỗi bông hoa biến thành một người, mà trong đó có Liên nằm ngã ngất ở trong lòng chị em bán hoa.

Minh nhón nhác nhìn quanh. Cảnh vườn hoa đã biến ra cảnh chợ Đồng-xuân... Vắng vắng tiếng kêu

cầu cứu xen lẫn với tiếng cười khanh-khách.

Minh sợ cuống quít thì lại có tiếng hò gầm bên tai, Minh mở mắt tỉnh choàng giật mình, thấy mình vẫn nằm trong chiếc ghế hành. Dưới nhà, tiếng Mac cười như nắc-nẻ. Một cái ô-tô vừa mở máy chạy. Bên cạnh, Nhung ngồi sục nuc mùi nước hoa « linh-lan » và vẻ mặt buồn rầu, một tay mát lạnh nắm tay chàng.

Minh thở hồn-hèn, hỏi:

— Có can gì không?

Nhung ghê tai đáp:

— Không, mình à. Nhung mình làm sao thế?

Minh nhón nhác:

— Không....Tôi ngủ có lâu không? — Đô nứa giờ thôi. Nhưng mình có ngủ đâu! Em thấy mình luôn luôn thở dài và nói mê.

— Thế à!...Sợ quá xe ô-tô nào thế?

— Anh Đức về đón điền đấy.

Minh ngạc như không hiểu

— Anh Đức về đón điền?

— Ủ...Nhưng mình làm sao vậy? Minh như người mất trí khôn nhách mòn nụ cười vơ vẩn.

— Minh ngồi đây néh, đê em xuống pha cà-phê mình xoi.

Minh gật. Một lúc sau, Mac lèn gác, vì đang tưởng Minh còn ngủ không dám đì mạnh, sợ lại bị Nhung mắng. Song khi nàng thấy Minh đã thức giấc và đương đứng chải đầu ở trước tủ gương, thì nàng cất tiếng cười lanh lanh.

Minh quay lại hỏi:

— Có gì thú mà Mac lại cười thế?

— Anh đã dậy đấy à. Anh phải biết vì anh ngủ mà ban nãy, em phải cãi tát nên thán.

— Sao vậy?

— Của biết tại sao.

Tiệm chinh BOMBAY, 89, hàng Khay đã nhàn được ở Hong-kong — Đoạn Thượng-hải toàn to — Nhung den may áo các bà — Satin tuyêt nhung — Satin souple. Nhung Ánh-sáng hoa và chọn các màu. Gấm — Satin thêu Kim-Tiến và chỉ to các màu. Còn nhiều hàng lạ nữa.

BÁC-SỸ ĐĂNG-VŨ-LẠC — Y-SỸ LÊ-TOÀN
CHUYÊN-MÔN CHỮA MẮT

PHÒNG KHÁM BỆNH VÀ CHỮA MẮT
48, phố Phú-Đoàn (Richaud) — Tel.: 586

Sáng từ 9 giờ đến 12 giờ
Chiều từ 3 giờ đến 6 giờ

BỆNH-VIỆN VÀ HỘ-SINH-VIỆN
40/42, phố Hàng Đẫy (Duvillier) — Tel.: 585
LỆNH-VIỆN — Cố Bác-Sỹ ĐĂNG-VŨ-LẠC
và Y-Sỹ LÊ-TOÀN ở luôn bệnh-viện
trong nay cần-thận

HỘ-SINH-VIỆN. — Bác-sỹ ĐĂNG-VŨ-LẠC chuyên nghề đỡ đẻ và các bệnh da-bà con-trẻ, trồng nom cho người sản-phụ trong khi ở nhà hộ-sinh và trẻ so-sinh trong một tháng

LAI MÓI MỔ
NHÀ HỘ-SINH PHỤ
98, hàng Đồng (Cuivre prolongée)
Téléphone: 653

BÁC-SỸ NGUYỄN-VĂN-LUYỀN
8, Rue Citadelle. Téléphone: 304

CHỮA BỆNH BẰNG ĐIỆN
CHỮA MỌI BỆNH VÀ CHUYÊN
CHỮA BỆNH ĐÀN BÀ CON TRẺ

số 8, phố Đường-Thành — Hanoi
(Đường Cửa-dòng sau phố Xe-Điển)

— Nhưng ai tát Mạc thế?
— Lại còn ai. Nhưng chử lại còn ai nữa.

Mình mỉm cười:
— Khốn nạn! tội nghiệp, em tôi bênh.

— Rõ khéo! ai khiến anh thương hại đấy? Có tử tế thi hòn đèn di.

Vừa rồi, Mạc vừa ghé má lại gần mồm Minh. Không nghĩ-nợi, Minh đặt môi hồn... Bỗng chàng rùng mình, ghê sợ. Cái cảm trong mộng, cái cảnh xa hoa, nhục dục lại hồn vía ra rõ ràng trong trí hồn.

— Anh làm sao vậy? Anh đừng giận, chử em trong anh như người điên vậy.

Quả thực, hình dáng, diện mạo Minh như hệt một người điên, nhất là cặp mắt trợn trừng nhìn vào gương càng như chứa đầy những tưởng ghê gớm. Mạc không có vẻ sợ hãi, vẫn cười khanh khách, rồi bảo Minh:

— Anh là một người rất la.

— Sao lại lạ?

— Anh mù, anh viết văn, anh nổi tiếng, anh được dì em yêu. Tưởng thế cũng đã lả lầm rồi. Nhưng chưa thấm vào đâu với một sự lạ hôm nay.

Minh chau mày, Mạc lại nói luôn:
— Ban nãy chúng minh vào chợ, hắn anh còn nhớ?

— Còn nhớ.

— Mô! cỏ hàng hoa ngất đi, chính cái cỏ bán hoa cho ta ấy. Vừa rồi em giờ gói hoa ra cầm lõi, thì lạ quá, anh a.

Nhung là thế nào mới được chứ?

— Trong bó hoa có năm chục bạc.

— Năm chục bạc?

— Vàng, năm chục bạc. Chẳng biết cỏ hàng hoa gửi tặng anh, hay cỏ ta vô ý để quên trong gói hoa.

Minh đứng lặng người, không nói được nên lời, thì Mạc lại nói tiếp:

— Nếu có ấy đi hăng thì chỉ tặng anh mới có lý. Anh Đứa thì gẫu có, chẳng cần đến năm chục bạc ấy, mà tặng chúng tôi thì không có nghĩa gì hết.

— Đâu? năm chục bạc ấy bây giờ đê đâu?

— Đây. Dì em bảo em giữ đê trả lại cỏ hàng hoa.

Minh đỡ lấy tập giấy bạc năm đồng chàng đưa cho Liêu bùa nợ. Chàng còn nhớ rà h mạch bùa lòi giấy mới và sau tờ giấy cũ mà trong số ấy, một tờ rách gần đứt ra làm đôi. Minh bỏ tập giấy bạc vào túi áo, bảo Mạc:

— Thôi có đê rồi tôi trả lại cho.

Mạc mỉm cười, nhớ tới lời Nhungen: «vợ anh ấy cũng bán hoa», rồi nhẹ nhành hỏi một cách rất tinh ranh:

— Anh quen cỏ hàng hoa ư?

— Có.

— Thủ nhỉ, cỏ ta đẹp lắm, anh a. Minh đã lấy mũ đói và tòng thắt bước xuống thang gác. Mạc chạy theo hỏi:

— Anh đi đâu đấy? Hay anh đi trả tiền cỏ hàng hoa?

— Phải!

— Anh nhớ về ăn cơm chiêu né?

— Được.

Một lát sau, trong khi đứng đánh phán ở trước gương Mạc trông thấy bóng Nhungen hưng hực cốc cà-phê lên gác. Nhungen hỏi Mạc:

— Anh Minh đâu?

— Không biết, dì a.

— Vậy lúc Mạc lên, anh ấy còn ở đây không?

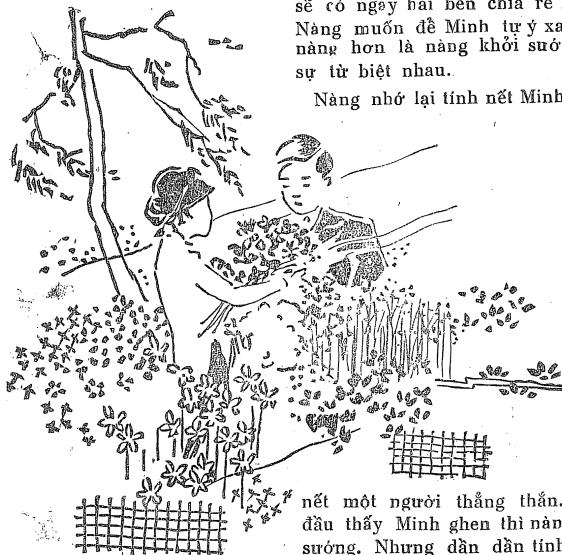
— Còn.

Nhưng đặt cốc cà-phê xuống bàn, dăm dăm nhìn bóng Mạc chiếu trong gương:

— May đã lỗi thời gi với anh ấy hẳn?

Mạc quay lại đáp:

— Không. Cháu có lỗi thời gi đâu.

Nhung hỏi:

— May ác lâm kia, tao còn là gi!

— Ô hay! Dì cứ mang cháu hoài.

Cháu có ác gi đâu. Cháu chỉ kể truyện năm chục bạc cho anh ấy nghe thôi chứ.

Nhung kinh ngạc:

— Đã biết ngay mà! May ác lâm, vây may có biết anh ấy đi đâu không?

— Cháu đưa tập giấy bạc cho anh ấy rồi. Anh ấy bảo anh đi trả lại cỏ hàng hoa.

Nhung bỗng chép miệng, lầm bầm nói một mình:

— Thôi, thế cũng xong.

Là vì Nhungen yên tri rằng Minh trở lại với Liêu. Trong một tuần lễ nay Nhungen nhận thấy tình cảm Minh đổi khác hẳn, không vui vẻ, đùa bỡn như xưa nữa. Có khi chàng ngồi chờ người như sống trong một hoàn cảnh khác, rồi thỉnh thoảng,

chàng cất tiếng cười, Nhungen nghe ghê sợ rung mình.

Trước kia, đọc văn của Minh, Nhung tưởng Minh chỉ có một tâm hồn lâng-mạn, chứa đầy những sự yêu thương nồng nàn...

Nhưng một ngày nàng một hiểu rõ thêm rằng hai trái tim của Minh và Nhungen không thể hòa cùng một nhau, và sự lâng-mạn của Minh chỉ là sự lâng-mạn êm đềm, trong sạch, khác hẳn với tấm yêu phong dã g của mình: Hạnh-phúc của Minh chỉ có thể ở trong gia đình đầm ấm.

Đã từ lâu, Nhungen muốn ngỏ ý kiêt ấy với Minh, nhưng nàng vẫn trù trừ chưa dám. Vì thực ra, nàng đã quen sự yêu dấu thành thực của một trái tim ngày tho. Và nàng yên tri rằng thế nào cũng sẽ có ngày hai bên chia rẽ nhau. Nàng muốn để Minh tự ý xa lánh nàng hơn là nàng khóc sướng ra sụ từ biệt nhau.

Nàng nhớ lại tình cảm Minh, tình

bọc. Trí nhớ của Nhungen ôn lại hôm nay đến nhà Minh. Nàng làm bầm:

— Địa vị của ta không phải ở đây, mà địa vị chàng không phải ở đây... Mỗi người nên đi một đường, không thể cùng nhau đề huề trên con đường ân-ái mãi được.

Mim cười, Nhungen đứng dậy gọi Mạc. Mạc hắp tấp chạy lại. Nhungen hỏi:

— Anh Minh có nói bao giờ về không?

— Không, dì a.

— Mạc a, dì chắc cái người ngất đi ấy là Liên.

— Liên là ai vâ, dì?

— Là vợ anh Minh.

Mạc cười một cách ngày thơ: Ông! vợ anh ấy đẹp nhỉ.

— Dì nhớ lại thi đích lầm rồi. Voi lại chẳng phải Liên thi sao anh Minh lại nhận số tiền năm chục ấy. Chắc anh Minh viết giấy cho vợ kêu túng, nên vợ gửi cho bằng một cách gián tiếp như thế đấy.

— Bán hoa mà giàu nhỉ?

— Hắn chử lị. Cháu không thấy chán người bán hoa đi xe cao-su nhà đấy ư?

— Thế rồi sao, dì nhỉ?

— Dì nghĩ mà thương hại con bé. Dì cháu ta quen chơi bởi chẳng còn lầm ái-linh ngày thơ mà thành thực của nó nữa. Nhác thấy chồng đi với gái, nó vừa tức, vừa ghen, đến nỗi ngất đi, thì dù biết nó yêu chồng nó đến đâu.

— Có lẽ anh Minh, về với vợ đấy, dì nhỉ?

— Dì cũng mong thế.

— Ông! thế thì sướng lầm nhỉ?

— Đừng hồn, Mạc!

Nhung Mạc nói luôn:

— Thực dì đừng giận, chử cháu chẳng biết sao dì lại yêu được một người nghèo sác nghèo so như vây.

— Im, Mạc!

— Còn những người, nay tăng dì cái nợ, mai tăng dì cái kia, có khi khuyễn già bai sản vè dì, thời dì chẳng coi ra đâu.

— Đã, bảo im mà lại.

— Cháu cũng phải nói cho dì biết chứ... Cháu không muốn dì bắt công như vây.

— Im ngay, không tao tát chết bảy giờ.

Mạc phung phiu, lầm bầm bước xuống thang gác.

(còn nữa)

PHÒNG THĂM BỆNH

Bác-sỹ NGÔ-TRỰC-TUÂN
Cô bằng chuyên môn Dực-anh của
Đại-học đường Paris
46, Phố Hàng Cót - Hanoi
Giờ nói số 725
Giờ khám bệnh:
Sáng từ 7 giờ đến 11 giờ
Chiều từ 4 giờ đến 7 giờ
Thăm bệnh ngoài phố mới giờ nào cũng đ

BỎ HUYẾT TRÁNG DƯƠNG

Đàn ông vi thận suy, huyết ít, dương sự không mạnh, hoặc bị tuyệt dương, uống nhiều thuốc tráng dương mà không hiệu quả, ấy là vi chí biết bồ-thân mà không biết nuôi huyết. Bệnh ấy chỉ dùng nửa liều (1/2) BỎ-HUYẾT ĐAN của THO-DÂN Y-QUÁN, thì chẳng những hồi-suy lại mạnh hơn trước, mà sức lực còn khỏe hơn nhiều. Thuốc này vừa bồi-thân vừa bồ-huyết, lại không làm cho dục hỏa bốc lên. Những người tuổi già, vợ trẻ dùng một tý thuốc này sẽ sinh con trai. Mỗi lít 8 hộp, mỗi hộp 3\$00.

Ở xa muôn mta, xin viết thư và gửi mandat cho ông:

PHẠM - QUẾ - LÂM, 54, Phố Sinh-tử, Hanoi

Joseph TRẦN-DÌNH-TRÚC

LUẬT-KHOA CỦ-NHÂN ĐẠI HỌC-ĐƯỜNG
PARIS. CỔ-VĂN PHÁP-LUẬT
số 5, Hàng Da cũ, Rue des Cuirrs
(cạnh bến chờ Hàng Da, Hanoi)

Viện kiện tụng, làm đơn, hợp đồng, văn-tự.
Bồi ng. Mua, bán, nhà, đất. v. v....
Lé hỏi pháp-luật: mỗi lượt 1 đồng
Ở xa xin gửi mandat

Những việc chính cần biết trong tuần lễ

TIN TRONG NUỐC

40 chính trị phạm Đông-dương được ân xá.

Theo lời yêu cầu của quan Toàn quyền Pasquier, trong dịp đức Bảo-dai ra Bắc-kỳ, chính phủ Pháp đã ân xá cho 40 chính trị phạm Đông-dương. Trong số này có 30 người được ân xá (tha bổng) và 10 người được ân giảm từ một cho đến 3 năm tù.

Dân Bắc-kỳ lại được giảm thuế 10%.

Trong năm 1934, dân Bắc-kỳ lại được giảm thuế 10% về thuế chính ngạch bắn xé và thuế bách-phần thu cho ngân quỹ Bắc-kỳ, ngân quỹ hàng tinh và ngân quỹ các thành phố Hanoi, Haiphong, Nam-dinh, Haiduong.

Nhà Vạn-bảo chưa nhận cầm đồ vì chưa tìm được người quản lý.

Chức Toàn quyền Đông-dương.

Trong chính giới Pháp có tin Nội-các định cũ ông Alexandre Varenne sang làm Toàn quyền Đông-dương. Lại có tin nói đến các ông : Lamoreux, Piétri, Paul Reynaud và Cayla (Toàn quyền xứ Guadeloupe)

Mồng một tết sẽ có nhật thực.

Đến đêm 16 tháng chạp ta (30.1.34), hồi 11 giờ 4 giây sẽ có nguyệt thực và ngày mồng một tháng giêng (14.2.34) vào khoảng 5 giờ 28 phút buổi sáng sẽ có nhật thực.

CÁC KỶ THI

Thi tham tá bắn xứ tập sự.

Đến tháng Décembre 1934, sẽ có các kỳ thi tuyển tham tá bắn xứ tập sự tại các nơi Hanoi, Saigon, Hué, Phnom Penh và Vientiane.

Thi tri châu hạng ba.

Đến 17, 18 và 19-4-1934 này, tại phủ Thủ tướng sẽ mở một kỳ thi tri châu hạng ba.

Đơn dự thi phải gửi đến phủ Thủ tướng trước ngày 16 Mars 1934.

PALACE

TUẦN LỄ NÀY :

Chiếu tịch : CLOCHARD

Do kép hát khôi-hài mà các bạn mong đợi, BISCOT sắm vai chính. Vắng mặt trên màn ảnh đã lâu nay, BISCOT lần này hết sức trả bài hát hay, khôi hài lý thú để hiển các ngài hơn tiếng đồng hồ thù vị.

Rạp Palace sắp đem chiếu những cuộn phim Bất Hủ sau này :

LA DAME DE CHEZ MAXIM'S.

CIBOULETTE.

LES DEUX ORPHELINES.

Xin nhớ dặn xem kẽo hoài.

OLYMPIA

Từ thứ sáu 2 đến thứ năm 8 Janvier 1934 MILTON kép khôi hài trú danh trong

LE ROI DU CIRAGE

Phim này vui xuốt trờ, nhiều bài hát hay lại những bộ điệu ngộ nghĩnh của chàng BOUBOULE ai xem cũng phải ôm bụng mà cười – phim này đã chiếu qua ở Hàthanh được các bạn rất hoan nghênh, có nhiều ngài muốn xem lại nên bắn rap chiếu lòng đem chiếu lần cuối cùng trước khi gửi phim về Pháp.

Cấm tài súc vật ở Tầu sang Lạng-sơn.

Việc tài súc vật ở Trung hoa sang Lạng-sơn phải tạm cấm.

Sở thương chính cũng tạm đình việc nhận súc vật lải qua địa phận Bắc-kỳ.

Chay động cơ bằng dầu cá.

Một nhà kỹ sư ở Saigon mới tìm được một cách dùng dầu cá thay « ma-dút » để chạy động cơ.

Vì sức nóng của dầu cá kém sức nóng của « ma-dút » 5-7%, nên động cơ ánh hêt nhiều dầu cá hơn, song giá dầu cá lại hạ hon « ma-dút » 30%.

Dùng dầu cá chạy động cơ là một mồi lợt lớn cho ta vì dầu cá là sản vật của Đông-dương, đỡ phải mua « ma-dút » của nước ngoài.

TIN THỂ THAO

Đội bóng tròn Victoria ra Hanoi.

Nếu không có việc gì ngăn trở thi 8.2 này đội bóng Victoria sẽ tới Hanoi.

Chương trình các cuộc gặp gỡ định nhau sau :

11.2 : Victoria — Hội tuyển người Nam

(các đấu thủ Bắc-kỳ, trừ đấu thủ hộ Eclair).

15.2 : Victoria — Hội tuyển người Pháp.

18.2 : Victoria — Eclair.

Các cuộc tranh đấu trên đây đều tổ chức tại bãi Mangin.

Đàn bà annam đánh vợt.

Saigon — Tại sân C.S.A. có hai trận đánh đôi « nam-nữ » tranh giải Criterion. Hai cô gái Sài-thành (Khâm và Nỗi) tuy đánh còn yếu, nhưng ra sân rất bạo dạn, dẫn di, không chút e lệ.

TIN TRUNG-HOA

T. H. Lương lập đảng Quốc gia xã hội.

Có tin T. H. Lương đã nhóm lập đảng Q. G. X. H. ở Bắc-binh, các người chủ canh do Trưởng cấp cho tiền kinh phí năm van đồng. Người vào đảng phần nhiều là nam-nữ học sinh thanh niên ở Bắc-binh và Thiên Tân.

Việc đón Truong về nước cũng do đảng này xướng ra.

Nhật di dân phòng Nga.

Nhật đã phái di-dân có khí giới sang tỉnh Cát-lâm, thực hành việc đồn binh khẩu diễn, phòng quân Nga sang lấn.

Nhật xin T. G. Thạch trú ý đến hành động của T. H. Lương.

Nhật cho T. H. Lương về nước sẽ có hại cho sự quan hệ của hai nước Trung-Nhật, đã yêu cầu Trưởng chú ý đến những đòi thực ánh hưởng của Trưởng đối với các tỉnh Đông-Bắc cũ, cũng những việc hành động lấy Truong làm trung tâm.

Nhật xin Phò-nghi xưng đế.

Nhật xin Phò-nghi xưng đế, mục đích là để đối Nga. Sau khi Mân-Mông thành lập sẽ đem chính phủ Mân-châu quốc rời vào trong Sora-hai quan, nếu không được thì rời đến Nhiệt-hà để được tiện ở Đông-bắc xếp việc quân sự đối với Nga, khôi cải lo lắng sau.

Mân-châu quốc đã tuyên bố đến ngày kỷ niệm khai quốc năm thứ hai sẽ thay đổi chính thể. Vậy việc Phò-nghi xưng đế sẽ thực hành.

Thái-dinh-Khai và Trưởng quang Nai xuất dương.

Sau khi thất bại ở Phúc-Kiến, T. D. Khai và T. Q. Nai, tổng chỉ huy đạo quân 19 đã rời bỏ Phúc-kiến. Hiện chưa biết Thái và Trưởng đi đâu.

TIN PHÁP

Hội đồng quản hạt Nam-kỳ đối với việc cử quan Toàn quyền mới.

Hội đồng quản hạt Nam-kỳ thời thúc các nhà cầm quyền bèn Pháp cứu vãn cho tiền tệ, kinh tế và chính-trị xú Đông-dương và yêu cầu cử sang làm Toàn quyền xứ này một ông nghị viên hiều rõ tình thế thuộc địa để thực hành việc cứu vãn cho Đông-dương.

Sau cuộc biến thủ tại Bayonne.

Nhiều giấy má trong tập hồ sơ của Stavisky bị thất lạc làm náo động cả tòa án. Người ta nói đó là quan tòa đưa về nhà riêng làm thất lạc đi. Song vẫn có hy vọng sau tập lại được.

Sở cảnh sát bị trừng phạt.

Vi cuộc biến thủ tại Bayonne, ông Chautemps đã định trừng phạt một số viên chức sở cảnh sát và nhà liêm phong. Ông chánh cảnh sát phải về hư, một viên cảnh và một viên thanh tra bị huyền chức và nhiều quan chức khác bắt buộc phải viết giấy trần tình về việc này.

Phòng đọc sách

PHỤ-NỮ và NHI-DỒNG

Bắt đầu từ 1er Janvier 1934, Nam-kỳ Thu-vien Hanoi đã lưu trữ được 2.000 bộ sách Quốc-văn làm phòng đọc sách cho Phụ-nữ và Nhi-dồng.

Mỗi bà/cá cõi lại Thu-vien mua (Carte de Prêt) Giấy mượn sách giá như sau này :

1 tháng.	0 \$60
3 tháng.	1.60
6 tháng.	3.00
1 năm.	6.00
NAM-KỲ THU-VIEN lai cảo	

MÓI MÓ'

Imprimerie NAM - EN

82 và 85, Phố Bonnal

HAIPHONG

Adresse Télégraphique NAM-TAN

Téléphone 558

Hội Vạn-Quốc Tiết-Kiệm

Hội tư dươi quyền kiểm duyệt của nhà nước về cách tính toán để góp tiền cho thành vốn ở bên Pháp, và bên Algérie, và ở dưới quyền kiểm soát của phủ Toàn Quyền Đông Pháp.

HỘ NẠC DANH CỦA NGƯỜI PHÁP ĐỂ GIÚP CHO SỰ CẦN KIẾM VỐN CỦA HỘI LÀ : 1.000.000 lượng bạc Thượng-Hải và 8.000.000 phat-lâng (1.000.000 Taels et 8.000.000 frs.)

HỘI CHÁNH : THUỘNG-HẢI : 7, phố Edouard VII.

PHÒNG VIỆC: PARIS : 65, phố Saint Lazarre.

CHÁNH TỔNG CỤC CỐI ĐÔNG PHÁP: SAIGON : 25, Đường Chaigneau

PHÓ TỔNG CỤC: HANOI : 53, Đại Lộ Francis Garnier

và PNOMPENG : 94, Đường Galliéni.

KỶ XỔ-SỐ LẦN 76 PHÁT HOÀN NGUYỄN VỐN TIẾT-Kiệm

Ngày 29 Janvier 1934

KIỀU SỐ 2 BỘ SỐ 516 XỔ TRÚNG

Hạng này có 8 phiếu trúng ra là:

Phiếu số 3006 — Ông Nguyễn-văn-Nha dit Thu ở Kompongcham mới góp được . . . . . 112 \$00 nay được lãnh ra 1.000 \$00

— Ông Barbanson, 82 đường Jaccaro ở Chợ-lớn mới óp được . . . . . 236 \$00 nay được lãnh ra 500 \$00

— Ông Lâm-đôn-Tham, 14 Quai-Thân-Chân, Chợ-lớn mới góp được . . . . . 232 \$00 nay được lãnh ra 500 \$00

— Ông Truong-văn-Can, ở Pleiku, mới góp được . . . . . 36 \$00 nay được lãnh ra 500 \$00

— Ông Võ-văn-Hoai, ở Phu-tho, Saigon mới góp được . . . . . 34 \$00 nay được lãnh ra 250 \$00

— Ông Nguyễn-văn-Chung, Thanh-dinh, Rachi-gia mới góp được . . . . . 20 \$00 nay được lãnh ra 250 \$00

— Ông Trần-văn-Huynh, An Hòe, Mỹ tho, mới góp được . . . . . 2 \$00 nay được lãnh ra 250 \$00

— Ông Trần-đức-Pháo, giáo học trường Hàng-Kèn, mới góp được . . . . . 104 \$00 nay được lãnh ra 250 \$00

KỶ XỔ SỐ LẦN THỨ 43 PHÁT TOÀN NGUYỄN VỐN TIẾT-Kiệm

KIỀU SỐ 3 HÀNG BỘ SỐ 1451 ĐÃ XỔ TRÚNG

Phiếu số 517 -- Của người vồ danh ở Saigon mới đóng dùc . . . . . 105 \$63 nay được lãnh ra 125 \$00

KỶ XỔ SỐ CHIA TIỀN LỢI CHO HÀNG PHIẾU SỐ 3

SỐ TIỀN CHIA LÀ : 490\$80

chia cho 2 phiếu sau này :

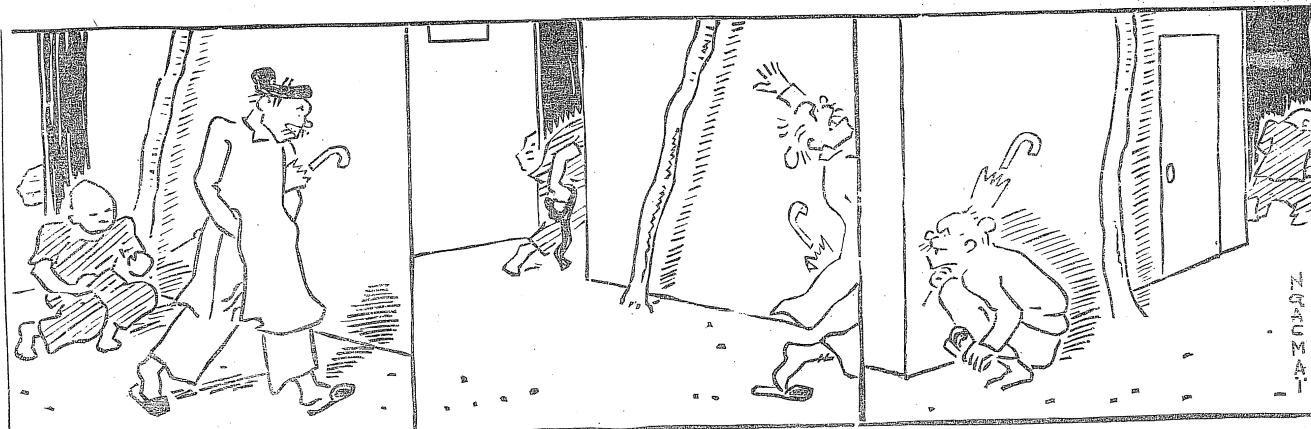
Phiếu số 1573 -- Ông Maydell Legras ở Hadong

1574 -- Ông Maydell Legras ở Hadong

được lãnh cả số tiền 490\$80

Nhờ dặn : Kỷ xổ số sau nhằm vào ngày thứ tư 28 tháng hai lây năm 1934

THÁNG CỦ MẬT

— Ông cù rình dây... nay có chạy dằng giờ

LO TẾT

Hơn 8 giờ: Quan vẫn ở phòng khách. Quan ngồi chêm-chệ trên bệ cao, nhấp chén trà (tú).

Lại cũng chén trà tầu ấy, cũng pha vào ấm tích ấy, nhưng mọi hôm quan dùng vân nồng có mùi thơm. Hôm nay vô vị, vô vị như nước lã: lỗi ở linh hồn hắn.

Quan toan gọi linh hầu quở mắng, thì kia: cửu huồng bên hữu mồ rộng.

Chín giờ — Quan bà trang điểm vừa xong..

Quan nhìn lên cặp môi quan bà đỏ như ớt, mắt quan bà trắng như vôi, quan phát cáu: lần đầu quan ông phát cáu với quan bà...

— Đã 29 rồi... Tết nhất sắp đến, bạc tiền hết sạch, thế mà chẳng chừa phẩn voi son.

— Ô hay! bạc tiền hết sạch vì ai?...

— Vì ai? Chẳng phải vì bà, nay áo nhung, mai quần lụa, nay tú sặc, mai bài càu ư?

— Vì ai? Chẳng phải vì ông nay á-dầu, mai nhà hát, nay á-phiện, mai rượu càu ư?

Thì ra bạc tiền hết sạch không vì quan ông... mà cũng chẳng vì quan bà. Mà « vì » thế nào được: quan ông đã ăn chả thì quan bà phải ăn nem. Đời nhà ai, vợ lại chịu kém chồng, lại chịu thua vợ.

Ý hẳn quan ông, quan bà cũng hiểu thế, nên thôi không cãi nhau nữa, chỉ ngồi nhìn quanh nhà,

Trong nhà, trừ cái đồng hồ, mọi vật đều lặng ngắt như cung quan ông, quan bà... Nhưng trong bầu không-khi lặng ngắt, quan bà bỗng cắt giọng than:

— « Ôi! Làng quan mà vẫn nghèo như dân thì còn gì khổ hơn nữa. Nếu Lý Toét không hứa được việc sẽ biến 50p 00 thi tết này hắn phải đóng cửa nằm mãi trong nhà...»

— À! à! thế ra Lý Toét có hứa với bà thật à. May, may quá nỗi... Rồi ta sẽ có tiền... rồi ta có tiền.

Quan cười ngắt... quan nhảy trá:

— Nay bà! Trà thơm quâ... xoi với tôi đi...

Bấy giờ có người lính khép nép mang mày phong thu vào... Quan giật ngay lấy... Linh lui ra, vẫn khép nép...

— « Nay, nay! thơ Lý Toét!

Quan bà nhảy ngay lai gần quan ông, bỏ cái dép cao gót:

— À! thơ lý Toét thật! bóc ra xem mau.

Hi quan ông bóc ra đã từ lâu. Quan thư thả đọc:

— Bầm lạy quan lớn.

....Con được việc, ơn quan lớn chẳng bao giờ con dám quên. Con đã hứa với quan bà, con xin nhớ.

— Ủ, có thể mới được chứ.

« ..Nhưng con xin tính phân minh dè quan lớn rõ:

Hôm quan lớn qua chơi với cụ án có bảo con mua con bò làm tiệc mất 15p00. Rượu chè về tiệc ấy hết 10p00. »

— Ông chỉ quanh năm chỉ có tiệc

với tột!!

« Hôm quan bà chơi bài bên cù Cả mốc có bảo cậu Ba sang vay con 35p00. »

Quan trợn mắt, gắt:

— Bà thì suốt đời chỉ bạc với bài!!

Rồi đọc tiếp:

« Thế là cộng cả 55p.00 trừ 50p00 con đã hứa....., quan lớn còn nợ con 5p00. »

— Quân xáo-xien thật!!!

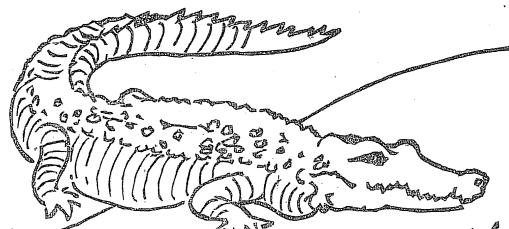
« ...Nhưng nhân dịp tết này, con xin tặng 5p00 ấy cho cậu Ba mua quà, nhờ quan lớn....»

Quan lớn xem đến đây, mặt đỏ bừng, sé thó ra trầm mảnh. Quan lớn thở dài.....Quan lớn nhấp chén trà:

— Lính hầu đâu? Quân khốn nạn. Chúng mày pha trà nào mà ngọt như nước lã thế....

N. V. Sinh (Phan-thiết)

KHOA HỌC

CON CÁ SẤU

Đêm khuya, trăng khuất, một mình

ngồi trong chiếc lều con, giữa một cánh rừng rộng, ta thử nhìn vào ngọn đèn khêu nhỏ như hạt đậu xanh, rồi tưởn - tượng một con rắn thần lẩn (rắn mối) dài tám, chín thước tay, đèn xám vẫn-vện, xù-xù như một cây gỗ mục, rồi ta lại tưởng - tượng từ đầu tới đuôi nó, da nó dày bình bịch, lẩn sẩn những vây cứng, rồi tha hồ cho ta tưởng-tượng nó vùng, nó vẩy, nó nhẹ hai hòn rặng như hai bờ cáo dê đê đê đê, át ta cũng không hấy ghê gớm bằng chính mắt được trông thấy lần đầu một con cá sấu thực, đang nằm khẽo trên bãi, há miệng cho chú cò

con sà răng hô.

Quả thế con cá sấu sấu thực, xấu thảm, xấu hại, xấu ghê, xấu tởm. Sóng cái hình dáng thô bỉ của nó, cái hơi nặng-nề khó chịu của nó, cái tính tàn bạo đặc ác của nó, càng làm cho ta ghê tởm bao nhiêu thì hái cái tính tốt sau này của nó càng đáng để cho ta phục hối bấy nhiêu.

Nó vốn ở sông mà đê trên cạn. Nó có tài biết trước đến vụ nước, mặt sông sẽ lên cao tới đâu là cùng. Nhờ có tài tiên tri ấy, nên hễ tới kỳ đê, thi các cò, ài, quén, các bàng... kéo nhau lũ lượt lên bờ gửi trảng cho ánh nắng áp hộ. Các cò cũng biết nếu trảng gặp

CÙNG CÁC ĐẠI-LÝ CỦA PHONG-HÓA

Số Mùa Xuân 36 trang, bìa in nhiều mực, có phụ bản rộng bằng 2 trang Phong-Hoa.

Vì thế nên tốn kém rất nhiều, vậy phải in theo một số nhất định trước.

Vậy các ngài lấy bao nhiêu số ấy để bán trong vụ tết này xin viết thư cho bản-báo biết trước ngày 31 Janvier 1934.

Còn ngài nào thiếu tiền của bản-báo mà trước ngày 10 Février không gửi trả thì bản-báo sẽ đình việt gửi báo số tết.

nước sẽ un, sẽ thối, cho nên bao giờ cũng lèn để quả cái ngắn nước đã biết trước ấy một ít, nhưng chỉ quá một ít, dù cho trứng khôi bị ướt thối.

Thổ dân ở bên sông Nil hàng năm cứ đâm yết cá sấu đê để xem ném to bay nhỏ, và đéo mực nào, trăm lần nghiệm thấy đúng cả trăm.

Nó ròi, các công tử, các tiểu thư cá sấu phải lập tức xuồng nước vẫy vùng, sô nhau đuổi theo mỗi ngay. Nếu mồi không có, phải sống chết lùng kiếm cho được cùm rong, cành cối đê rây vò cho ký tan nát mới thôi. Nếu câu nào hoặc cò nào ra chiều nũng nịu, lấy cò rứt đầu đau bụng, đứng ý ra đó, không buông cù đọng, thi chỉ trong nháy mắt, trên mặt sông ta đã thấy một làn máu đào tỏa theo giòng nước: thê là cái tình thần thượng võ của giống cá sấu đã rực bà mẹ, vượt lén vò lấy đứa con hèn nhát kia mà phanh thây nó ra rồi vậy.

Chàng thứ XIII.

Cần mua cò tem, con niêm Đông Dương dùng rồi và còn rõ, giá tính phải chăng.

Do nơi M. DUPICHAUD,
Trésor Phnom-Penh Cambodge.

NƯỚC HOA HIỆU CON VOI

Nguyên chất rất thơm chưa pha
Quelques fleurs, jasmin, fleurs d'amour,
narcisse noir, violette, rose, menthe.

1 lọ 3 grs.	0 \$20	1 tá 3 grs.	2 \$20
1 lọ 6 grs.	0.30	1 tá 6 grs.	3.00
1 lọ 20 grs.	0.70	1 tá 20 grs.	7.00

PHUC-LỢI, 79, Paul Doumer, Haiphong, bán buôn và bán lẻ.
Mua buôn giá chán chường tiền cuốc bán hiệu chịu cả.

Đại lý: PHẠM-HÀ-HUYỀN, 36, Rue Sabourain, Saigon.

PHARMACIE MODERNE VU-DO-THIN

PHARMACIEN DE 1re CLASSE DE LA FACULTÉ DE PARIS
BÁN THUỐC TÂY THƯỢNG HẢO HẠNG — GIÁ TIỀN PHẢI CHĂNG

Téléphone n° 495

25, 27, 29, Boulevard Francis Garnier — HANOI

KÍNH MỜI
CÁC ÔNG, CÁC BÀ, NHÀ QUÈ, KẺ CHỢ
TẤT CẢ LẠI MUA THUỐC TẠI HIỆU

**PHARMACIE
CHASSAGNE**

59, Rue Paul Bert — HANOI

Nhân dịp tết, bàn hiệu có nhiều quà
rất quý để biếu các quý khách mua
thuốc của bàn hiệu từ một đồng trở lên.

ĐĨA HÁT, VÍ-DA, NUỚC HOA, ĐỒNG
HỒ, TÚI TIỀN, BÚT MÁY, BÚT TRÌ
MÁY, BỘ CHƠI CHO TRẺ CON V.V...

BẮT ĐẦU TỪ 19 THÁNG CHẠP TA CHO ĐÊN RẰM THÁNG RIÊNG

**NHỮNG NGÀY ẤY CÁC QUÝ KHÁCH NÊN ĐẾN
MUA THUỐC CẦN DÙNG ĐỂ LẤY QUÀ BIẾU.**

TRONG DỊP TẾT QUÝ KHÁCH NÊN UỐNG
RƯỢU BỎ VIN 33.500 .. 2\$10 một lít

Nếu quý khách muốn dùng rượu nho cũ
rất quý để thết khách trong dịp Tân-
xuân thì nên đến hiệu Chassagne mua
rượu quý của nước Pháp như sau này.

VIN DE QUINQUINA . . . . 2\$25 một lít
VIN DE BANYULS . . . . 1\$85 một lít

VIỄN-DÔNG TÔN-TÍGH HỘI

Công-ty vò danh hùn vốn 4.000.000 phat-lang
một phần tư dã góp rồi

Hội đặt dưới quyền kiểm-soát của Chính-phủ Toàn-quyền Đông-Pháp
Đảng-bà Hanoi số 419

Tổng-cục ở Hanoi — 32, phố Paul Bert — Giấy nói số 892
Sở Quản-lý ở Saigon — 68, Bd. Charner — Giấy nói số 1099

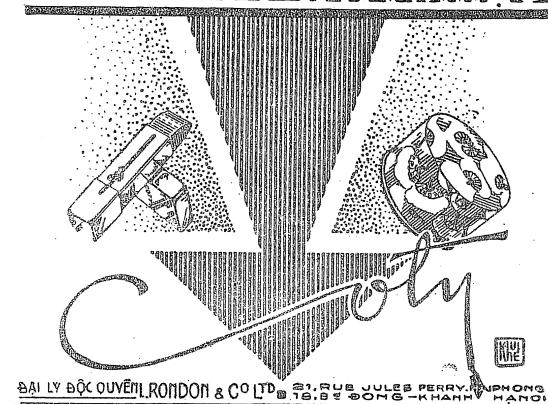
BẢNG XỔ SỐ HOÀN TIỀN THÁNG DÉCEMBRE 1933

Mỗi ngày thứ sáu 29 Décembre 1933 ở sở Tổng-Cục tại Hanoi do ông LON: Quản-Lý hội chủ tọa, ông Marcel COURT và ông KHÚC-TÍCH dự tọa cùng trước mặt quan Kiểm-Duyệt các hội tư bản Trung, Bắc lưỡng kỳ của Chính-Phủ

XỔ SỐ	SỐ PHIẾU ĐÃ TRÚNG	TÊN HỌ NGƯỜI CÓ PHIẾU TRÚNG
Lần mở trước trúng: 5.000\$	26.965	Phiếu này chưa có ai mua
	630 ¹	M. Diên-vân-Hậu Agent de Police Rue Fonsk Saigon Trúng lĩnh 200\$ về
	630 ²	M. Brieux Pétra Surveillant à la Mairie Saigon
	630 ³	Phiếu này không hoàn lại vì tiền thắng chưa đóng.
	630 ⁴	M. Ha-thúc-Ngô Rue Gialong, à Tourane Trúng lĩnh 200\$ về
	630 ⁵	M. Nguyễn-văn-Tôi Secrétaire P. T. T. 27, d'Arras Saigon
Lần mở thứ hai trúng: 1.000 \$	3.630 ^A	M. Lê-vân-Tôi Instituteur à Bung Thidaumol Trúng lĩnh 500\$ về
	3.630 ^B	M. Chu-văn-Mậu Travaux Publics Kompong Thom Trúng lĩnh 500\$ về
Lần mở thứ ba khơi phai đóng tiền	2.549 ¹	M. Mai-vân-Rq Propriétaire An-nhon xa Gia-dinh
	2.549 ²	M. Ng.-quang-Triệu Secrétaire de Chemin de fer Hué
	2.549 ³	M. Nguyễn-văn-Cót Sous brigadier de po ice Saigon
	2.549 ⁴	M. Huynh-vău-Hai 15 Rue Gallieni Saigon Mme Ng.-thị-Đạt 18 Rue Faucault Dakao. Những phiếu trúng 200\$ sẽ được miễn
	2.549 ⁵	chữ
	5.549	M. Le Bris 10 Rue Chaigneau Hué. Phiếu 1000\$ đóng ngay một lần sẽ hoàn lại 1000\$

Kỳ mở số sau định vào ngày thứ ba 30 tháng giêng tây hời 19 giờ 30, tại sở Quản-Lý số 68, Boulevard Charner — Saigon
Món tiền hoàn về cuộc xổ số to nhất kỳ tháng Janvier 1934
định là 5.000\$.

KHẨP CÁC NƠI KACO DÀI
LỊCH HƯU CHI DUNG PHẢN
SẮP NƯỚC CHÓA... HIỀU

ĐẠI LÝ ĐỘC QUYỀN RONDON & CO LTD 21, RUE JULES PERRY, PHONG KHÁNH HÀ NỘI

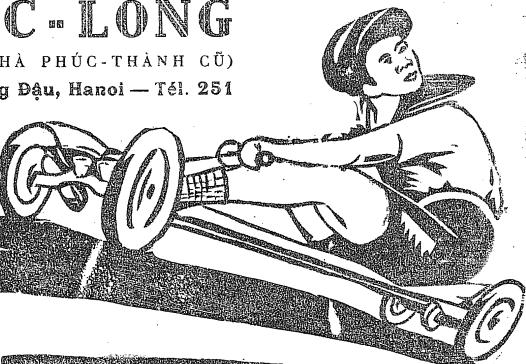
BÁN TẠI NHÀ ĐÓNG BỒ GỖ CÁC KIỀU TÀN THỜI

PHUC - LONG

(TỨC LÀ NHÀ PHÚC-THÀNH CŨ)
43, Phố hàng Đậu, Hanoi — Tel. 251

Chi có: 3 \$ 50

mà có thể làm
cho trẻ con
được mạnh mẽ,
chân tay cứng
cáp, tinh thần
sang khái từc là
mua một cái xe
AUTOFORT
(là một thứ đồ
choi thể thao).

MUA BUÔN TỪ 10 CÁI TRỞ LÊN CÓ GIÁ RIÊNG

GRANDE FABRIQUE DE PEINTURES

53, Rue de la Citadelle — HANOI
XƯỞNG CHẾ SƠN « THÀNG-LONG », BẢN BUÔN KHẨP ĐÔNG-PHÁP

35 con thiên lý mã tái thê

Đời văn-minh bao nhiêu, lại sinh ra lầu sú lụ chuyền
kỷ bấy nhiêu!

Quý ngài hay di ngang qua Đà-thành (Tourane) hỏi
« Ông Võ-văn-Đạt đường Avenue du Musée thi biết » nhà
ông có nuôi nhiều: tục thường gọi là hiệu xe vàng đó.

Mỗi ngày chạy hai chuyến:

Sáng 4h 30, trưa 11h 30. Từ Tourane — Nha-trang có chỉ
điểm hiệp cách vè-sinh, định giá cả phải chăng. Hết quý
ngài cần dùng việc gấp tin bản hiệu ô Tourane biết trước
thì sẽ có xe chạy suốt tối cấp kỵ.

Nên chú ý. — Chúng tôi chưa có độc-quyền lén rước
hành khách trên xe lửa. Vì các ngài bước xuống tàu, ra
ngoài gare sẽ có Contrôleurs chúng tôi rước về hội quán.

VÕ - VĂN - ĐẠT

Tết năm nay các ngài dùng giày gì?

GIẤY KIM - THỜI

Marque, dessin et modèle déposés

Kiều rất đẹp, mủ láng hoa-ký rất tốt, đế
cao-xu đeo, dùc ở bên Pháo, đì bền gấp
bốn lần đế da hay đế crêpe, không chướt
và toét ra như đế crêpe, trông đẹp và nhẹ
như đế da, đì mưa không ngâm nước.

Giá rất hạ. Bán buôn và bán lẻ:

VĂN - TOÀN
HANOI — 95, Phố hàng Đậu — HANOI

